

Aan het college van burgemeester en wethouders

Onderwerp:
Adviesrapportage Strategische Visie Civil Society 2015-2020.

Gevraagde beslissing:

1. de Adviesrapportage Strategische Visie Civil Society Welzijn Barneveld 2015 - 2020 vaststellen;
2. instemmen met het strategisch actieplan van Welzijn Barneveld;
3. de gemeenteraad informeren (ingekomen stukken, rubriek B)

Akkoord/Aantekeningen secretaris:

Datum: 16 01 2015 Steller: R. Jongman

Afd: Soc. domein Aantal bijlagen 3

Afd.hoofd:

Akkoord ☒ FIN ☐ B&D/Jur. ☐ OR ☐ B&D/Com. ☐ ADF
☐ P&O ☐

- ☒ Ter kennisname naar de raad
Nummer beleidsproduct:
☐ Op overzicht Bestaand beleid (website)

Openbaarheid

Besluit (voorblad) openbaar: ☒ Ja ☐ Nee, zie beslispoint :
Groentje openbaar: ☒ Ja ☐ Nee, zie beslispoint :
Bijlagen openbaar: ☒ Ja ☐ Nee, vermelden op bijlage

Collegeleden	Akkoord	Bespreken	Aantekeningen
Burgemeester			
Wethouder A. de Kruijf			
Wethouder P.J.T. van Daalen			
Wethouder G.J. van den Hengel			
Wethouder E. Fokkema			

Beslissing burgemeester en wethouders :

13 FEB. 2015

Nummer op besluitenlijst:

7/15

Inform

advies

voor
soc

1. Inleiding

In het Coalitieakkoord "Samen voor een sociaal en economisch sterk Barneveld 2014-2018" stellen de coalitiepartners: wij vinden het belangrijk dat iedereen in Barneveld meedoet aan de samenleving. Wij zetten in op zoveel mogelijk betrokkenheid van alle inwoners, ongeacht hun beperkingen. Dit sluit aan op het beleid van de Europese Unie dat uitgaat van inclusiviteit van alle bevolkingsgroepen. De rol van de gemeente is coördinerend en aanvullend. Belangrijke kaders binnen het sociaal domein in het algemeen en de nieuwe zorgtaken in het bijzonder zijn dat wij de ondersteuning baseren op de eigen kracht en verantwoordelijkheid van inwoners.

De kadernota 2015-2018 vult het coalitieakkoord aan: één van de belangrijkste opgaven bij de invoering van de nieuwe zorgtaken is het voortbouwen op het nu al aanwezige aanbod aan lokale en regionale voorzieningen en vrijwilligerswerk. In de kadernota wordt aan het college gevraagd om samen met Welzijn Barneveld o.a. het vrijwilligerswerk verder door te ontwikkelen en in 2015 een actieplan aan de raad aan te bieden.

Tenslotte wordt in de Programmabegroting 2014 meer concreet gezegd dat in de periode waarin de voorbereiding van de transitie plaatsvindt, wordt onderzocht op welke wijze de sociale structuur in kernen en wijken moet worden versterkt om de terugtrekkende beweging van de overheid te compenseren.

In 2014 hebt u Adviesbureau Seinpost gevraagd om te adviseren over de strategische visie voor de versterking van de Civil Society in Barneveld als reactie op de drie decentralisaties (WMO, Participatie en Jeugd). Een versterking van de sociale samenhang in wijken en kernen in de gemeente Barneveld is noodzakelijk als antwoord op de veranderende houding ten aanzien van de eigen verantwoordelijkheid van de inwoners volgens het beginsel Zelf – samen – gemeente. De onderzoekster van Adviesbureau Seinpost heeft haar rapport gebaseerd op een inventarisatie van de al in Barneveld bestaande informele ondersteuning door vrijwilligersorganisaties. Deze vrijwilligersorganisaties zijn door Seinpost geïnterviewd en in een schema naar categorie (WMO, participatie en jeugd) samengevat.

Op 2 december 2014 heeft de onderzoekster het rapport tijdens een ontbijtsessie met alle stakeholders die waren betrokken bij het onderzoek, gepresenteerd. De portefeuillehouder jeugd / WMO en betrokken ambtelijk medewerkers waren hierbij aanwezig.

2. Door de raad gestelde kaders.

- kadernota 2015-2018
- gemeentebegroting 2014
- Beleidskader 3 Decentralisaties

3. Effect

a) Meetbaar effect

n.v.t.

b) Maatschappelijk effect

Met het onderzoek en de actiepunten voor Welzijn Barneveld wordt een extra impuls gegeven aan het proces versterken van de Civil Society.

4. Argumenten

Adviesbureau Seinpost heeft in Barneveld onderzocht welk palet van informele ondersteuning aanwezig is, naar welke situatie moet worden gestreefd en op welke wijze de Civil Society verder kan worden versterkt. Seinpost sluit in de adviesrapportage aan bij de kadernota waarin wordt gezegd dat bij het versterken van de Civil Society moet worden uitgegaan van het voortbouwen op het nu al aanwezige aanbod aan lokale en regionale voorzieningen en vrijwilligerswerk.

De opdracht voor het onderzoek is door de gemeente aan Seinpost gegeven. Motief hiervoor is dat een onafhankelijke externe deskundige met een helikopter view naar de Civil Society in de gemeente Barneveld kijkt en adviseert over de kansen en mogelijkheden die hier aanwezig zijn.

In de opdracht is meegegeven dat het onderzoek in samenwerking met Welzijn Barneveld moet plaatsvinden. Welzijn Barneveld speelt al een coördinerende rol ten aanzien van vrijwilligers(initiatieven). In de adviesrapportage wordt Welzijn Barneveld nog sterker gepositioneerd als verbinder in de keten van informele ondersteuners.

In de adviesrapportage wordt geconstateerd dat er in Barneveld al sprake is van de aanwezigheid van veel informele ondersteuning. Dit is door de onderzoekster in kaart gebracht. Omdat er al een aanzienlijk palet

aan informele ondersteuning is, komt zij tot de stellingname dat het versterken van de Civil Society vooral kan plaatsvinden door het verbinden en versterken van initiatieven.

De adviesrapportage en het actieplan geven invulling aan de voornemens in het coalitieakkoord bij het onderdeel "Een sociale en vitale samenleving", nl:

- het bieden van ondersteuning waar wijkplatforms, maatschappelijke, kerkelijke en levensbeschouwelijke instanties zich inzetten voor de sociale samenhang in wijk en gemeenschap;
- verenigingen, organisaties en kerken spelen in Barneveld een belangrijke rol in het maatschappelijk middenveld. De rol van deze instellingen kan worden versterkt door verbindingen te leggen.

Na de totstandkoming van de adviesrapportage zijn de 17 punten die door Seinpost in de adviesrapportage zijn aangereikt, besproken met Welzijn Barneveld. De welzijnsorganisatie omarmt de adviesrapportage (zie brief d.d. 9 februari 2015) en is bereid om de thema's –voor zover nog niet aan haar opgedragen- verder uit te werken. Als dat nodig is, wordt de uitvoering opgepakt in samenwerking met andere organisaties waar andere noodzakelijke expertise aanwezig is. Welzijn Barneveld heeft op basis van de adviesrapportage een aansluitend actieplan opgesteld.

5. Kanttekeningen

Geen.

6. Uitvoering

Planning: Vaststelling van de adviesrapportage en het aansluitend actieplan in het college van B&W in januari 2015 en vervolgens aanbieden ter informatie aan de gemeenteraad.

Communicatie: actief communiceren met ondersteuning van team communicatie.

Evaluatie/controle: op basis van een met Welzijn Barneveld op te stellen systeem van monitoring.

7. Risico's, kosten, baten en dekking

Vanaf 1 oktober 2014 hebben wij Welzijn Barneveld gefaciliteerd in de loonkosten van een opbouwwerker voor 29 uur per week. Het subsidie bedraagt ca. € 39.000,-- per jaar. Tot 1 oktober 2016 worden de kosten uit de rijksuitkering voor de decentralisaties gedekt.

Bijlagen:

- Adviesrapportage Strategische Visie Civil Society 2015-2020;
- Brief d.d. 09 02 2015 van Welzijn Barneveld inzake Adviesrapportage Strategische Visie Civil Society 2015-2020
- Strategisch actieplan bij de Strategische Visie Civil Society 2015-2020 van Welzijn Barneveld;

ADVIESRAPPORTAGE

STRATEGISCHE VISIE CIVIL SOCIETY WELZIJN BARNEVELD 2015 - 2020

Meedoen Versterken en Verbinden!

CIVIL **SOCIETY**

Seinpost Adviesbureau

Waalwijk, 19 december 2014

STRATEGISCHE VISIE CIVIL SOCIETY BARNEVELD

Meedoen Versterken & Verbinden

Uitgebracht aan:

Gemeente Barneveld

Welzijn Barneveld

Seinpost Adviesbureau B.V.

K.T. Andres, MSc

Projectnummer: 34093

Waalwijk, 19 december 2014

INHOUDSOPGAVE

1	AANLEIDING	1
2	DE SCHATKAART: 3D BELEIDSKADER VAN DE GEMEENTE BARNEVELD	4
3	DE STRATEGIE: INFORMELE ONDERSTEUNING EN DE CIVIL SOCIETY	8
4	VERBORGEN SCHATTEN: PALET VAN INFORMELE ONDERSTEUNING IN BARNEVELD	12
5	VERBORGEN SCHATTEN ONDER HET VERGROOTGLAS: ANALYSE VAN INFORMELE ONDERSTEUNING IN BARNEVELD	19
6	VAN SCHATTEN NAAR WERKATELIER: STRATEGISCHE VISIE OP DE VERBINDENDE EN CENTRALE ROL DIE WELZIJN BARNEVELD KAN SPELEN IN HET FACILITEREN EN VERSTERKEN VAN DE CIVIL SOCIETY	25
7	WERKATELIER IN BEDRIJF: STRATEGISCH ACTIEPLAN	29
8	TER AFSLUITING	42
BIJLAGE 1	Begrippenkader	43
BIJLAGE 2	Respondentenoverzicht	44
BIJLAGE 3	Interviewvragen	46
BIJLAGE 4	Overzicht informele ondersteuningsinitiatieven	47
BIJLAGE 5	Literatuuroverzicht	55

1 AANLEIDING

1.1 Eilandenrijk

In 2010 heeft het Centrum voor Samenlevingsvraagstukken in opdracht van de gemeente Barneveld onderzoek gedaan naar de sociale samenhang en leefbaarheid in de gemeente Barneveld. Er waren een drietal aanleidingen voor het onderzoek¹.

De gemeente beoogde:

1. Inzicht te verkrijgen in de kwaliteit van de sociale samenhang en leefbaarheid in Barneveld.
2. Concrete handvatten aangereikt te krijgen voor de invulling van nieuwe activiteiten gericht op versterking van betrokkenheid en samenhang in alle kernen.
3. Input te krijgen voor het ontwikkelen van beleid gericht op het voorkomen van eenzaamheid.

De hoofdconclusie is door de onderzoekers als volgt verwoord:

"Samenvattend zijn er veel krachtlijnen in Barneveld te zien. Die zijn vooral te vinden in sterke sociale verbanden: de kerkgemeenschappen, de etnische gemeenschappen en de dorpsgemeenschappen in de buitendorpen. Deze verbanden kunnen worden gezien als veilige 'eilanden' waarop mensen onderling voor elkaar zorgen. Ook de mentaliteit van zelfredzaamheid is een belangrijke krachtbron. Dezelfde zaken die als kracht kunnen worden gezien, zijn echter ook de grootste kwetsbaarheid: de sterke sociale verbanden zijn intern gericht, met als nadeel dat mensen elkaar buiten die verbanden niet goed kennen. Tenslotte werkt de interne gerichtheid polarisatie in de hand; tussen kerkelijke en niet-kerkelijke dorpsbewoners evenals tussen oorspronkelijke en nieuwe bewoners en tussen autochtone en allochtone inwoners."

Tevens komt uit het onderzoek naar voren dat mensen in de wijk elkaar niet altijd kennen, dat inwoners terughoudend zijn ten aanzien van het inschakelen van hulp (al dan niet professioneel van aard), dat eenzaamheid een thema is dat onder jeugdigen en oudere inwoners regelmatig voorkomt en dat bepaalde groepen in de samenleving moeilijker sociaal en maatschappelijk kunnen participeren.

1.2 Van Uit Wijken naar In de buurt

In reactie op bovengenoemde onderzoeksresultaten heeft de gemeente aan Welzijn Barneveld gevraagd in te zetten op het vergroten van sociale samenhang binnen de gemeente. Hierop is het pilotproject 'Uit Wijken' ontwikkeld, waarbij ondersteuning is geboden aan enkele wijkplatforms om de sociale samenhang in de gemeente te verbeteren.

¹ Vreugdenhil, e.a.: *Kracht en kwetsbaarheid*. Centrum voor Samenlevingsvraagstukken (2010).

'Uit Wijken' is de pilotfase inmiddels voorbij. Het project is voortgezet onder de naam 'In de buurt' en richt zich op het stimuleren van burgerinitiatieven en het verbinden en doelgerichter maken van het bestaande aanbod op het gebied van sociale samenhang. Meer concreet heeft 'In de buurt' tot doel om:

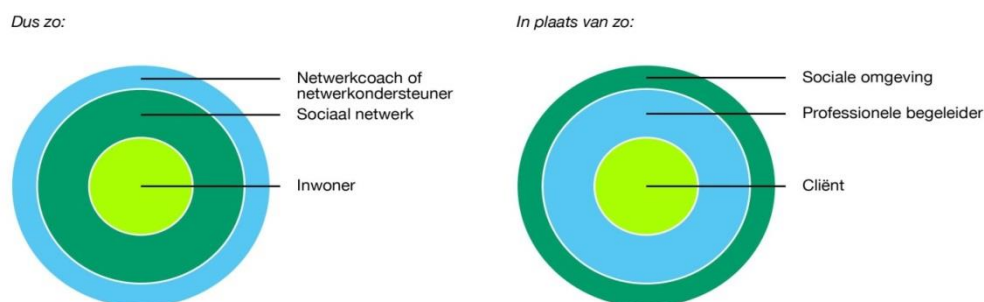
- Onderlinge bekendheid te vergroten zodat niemand zich eenzaam hoeft te voelen.
- Onderling begrip en acceptatie te vergroten door het bevorderen van dialoog tussen verschillende bevolkingsgroepen.
- Praktische en sociale hulp die onderling wordt geboden (en gevraagd) te vergroten.

Met name het derde doel (vergroten van onderlinge hulp) is belangrijk in het kader van de drie op handen zijnde decentralisaties², waarbij er behalve een decentralisatie van bevoegdheden die gepaard gaan met bezuinigingen, ook sprake is van een kanteling. De overheid kiest voor een *activerende verzorgingsstaat*; burgers worden aangespoord om een actievare bijdrage te leveren aan zorg en welzijn. Verhoeven en collega's (2013) spreken in dat kader over de wens van de overheid dat mensen zich gedragen als *affectieve burgers*: mensen die betrokken zijn en bereid om voor elkaar te zorgen. Dit resulteert in een zich terugtrekkende overheid en een versterking van onderlinge ondersteuning en eigen kracht, uitmondend in een zogenaamde *civil society*.

1.3 Welzijn Barneveld spil in meedoen versterken en verbinden

De gemeente Barneveld streeft ernaar om de effectiviteit en efficiency in het sociaal domein te verhogen, zo blijkt uit de notitie 'Beleidskader 3 Decentralisaties' (Barneveld, 2014). Om dit te verwezenlijken is het van belang de samenhang tussen de verschillende decentralisaties te stimuleren en versterken. Er is daarom een gedeelde visie opgesteld, met uitgangspunten en een bijbehorend integraal beleidskader, waarbij ondersteuning aan inwoners, door inwoners een belangrijk streven is.

Welzijn Barneveld is bij uitstek de partij die kan bijdragen aan het verhogen van de effectiviteit en efficiency in het sociaal domein, onder meer door het versterken van informele ondersteuning. Het is immers de plek waar activiteiten in het hele sociaal domein, zoals vrijwilligerswerk en mantelzorg bij elkaar komen. In *meedoen versterken en verbinden* faciliteert Welzijn Barneveld idealiter de beoogde verschuiving van professioneel naar, waar mogelijk informeel netwerk (in onderstaande figuur is deze verschuiving weergegeven).

² Te weten: de transitie van de Jeugdzorg, Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Participatiewet

Om deze taak (de beoogde verschuiving van professioneel, naar waar mogelijk informeel netwerk) uit te kunnen voeren, is inzicht noodzakelijk in de initiatieven die de gemeente Barneveld rijk is op het gebied van informele ondersteuning. Dat is immers het basismateriaal waar Welzijn Barneveld mee kan werken.

1.4 Schat zoeken en inrichten werkatelier

Het Centrum voor Samenlevingsvraagstukken constateerde al in 2010 dat er wat betreft informele ondersteuning³ in Barneveld 'veilige' eilanden zijn ontstaan met intern gerichte sociale verbanden. Dit maakt dat er verborgen schatten liggen in de samenleving, op afzonderlijke schateilanden. Aan Seinpost is gevraagd om deze verborgen schatten op te graven en een strategie te helpen formuleren om het eilandenrijk te verbinden. Met het realiseren van deze twee randvoorwaarden kan een visie ontstaan op hoe de *civil society* in Barneveld optimaal tot zijn recht kan komen. Dit rapport is de weerslag van een speurtocht naar Barneveldse schatten die uitmondt in een plan van aanpak om het sociaal kapitaal van Barneveld te onderhouden, vergroten en benutten.

Achtereenvolgend is aandacht voor:

- *De schatkaart*: 3D beleidskader van de gemeente Barneveld.
- *De strategie*: Informele ondersteuning en de *civil society*.
- *Verborgen schatten*: Palet van informele ondersteuning in Barneveld.
- *Verborgen schatten onder het vergrootglas*: Analyse van informele ondersteuning in Barneveld.
- *Van schatten naar werkatelier*: Strategische visie op de verbindende en centrale rol die Welzijn Barneveld kan spelen in het faciliteren en versterken van de *civil society*.
- *Werkatelier in bedrijf*: Strategisch actieplan.
- Ter afsluiting.

³ Zie bijlage I voor een afbakening van het begrip *informele ondersteuning*

2 *De schatkaart: 3D beleidskader gemeente Barneveld*

2.1 Vooraf: de 3D's

De drie decentralisaties hebben betrekking op de Jeugdzorg, de Wmo en de Participatiewet. Hierna volgt een korte omschrijving van elk van de decentralisaties.

Decentralisatie jeugdzorg

De nieuwe Jeugdwet legt de bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheid voor de jeugdhulp in één hand; die van de gemeente. Waar voorheen de jeugdzorg versnipperd was⁴, wordt in de nieuwe situatie de nu nog provinciaal gefinancierde jeugdzorg, Zvw gefinancierde Jeugd-GGZ, AWBZ gefinancierde zorg en activiteiten die onder prestatieveld twee van de huidige Wmo vallen, ondergebracht bij de gemeente. Het idee hierachter is dat gemeenten maatwerk kunnen leveren en de zorg voor jeugdigen kunnen afstemmen op het beleid voor werk en inkomen, onderwijs, sport en veiligheid, wat integraliteit verhogend werkt. De Jeugdwet beschrijft dat de gemeente na de transitie verantwoordelijk is voor:

'... het voorkomen van, de ondersteuning/hulp en zorg bij opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen, de uitvoering van de kinderbebeschermingsmaatregelen en de Jeugdreclassering.'

Tot de doelgroep van de Jeugdwet behoren alle jeugdigen van 0 - 18 jaar, met een uitloop indien nodig tot 23 jaar⁵.

De nieuwe Wmo

Mensen met een beperking hebben met ingang van 2015 geen *recht* meer op individuele begeleiding en dagbesteding die extramuraal (buiten de muren van een verblijfsinstelling) worden geleverd in het kader van de AWBZ. Als inwoners dan niet zelf of samen met anderen tot oplossingen kunnen komen, moeten gemeenten in het kader van de nieuwe Wmo samen met de betrokkenen zorgen voor passende oplossingen voor de beperkingen die zij in hun zelfredzaamheid en daarmee hun maatschappelijke participatie hebben, zodat zij zelfstandig kunnen (blijven) wonen.

In de nieuwe Wmo is het bieden van begeleiding, dagbesteding of hulp bij het huishouden geen doel op zich, maar een middel om resultaten te bereiken ten aanzien van zelfredzaamheid (dat wil zeggen in staat zijn tot het voeren van een *gestructureerd*

⁴ Er was sprake van verschillende financieringsstromen. Zo werd bijvoorbeeld de Jeugd-GGZ deels vanuit de zorgverzekeringswet en deels vanuit de AWBZ betaald, de JeugdzorgPlus vanuit het Rijk, de toegang naar jeugd- en opvoedhulp vanuit de Provincie en de jeugdgezondheidszorg vanuit de gemeente.

⁵ Een uitloop tot 23 jaar is mogelijk wanneer er voor het achttiende levensjaar is gestart met hulp of wanneer een jeugdige ten tijde van zijn/haar achttiende verjaardag in een Justitiële Jeugdinrichting verblijft en voor wie nazorg nodig is. De uitloop geldt ook voor jeugdigen bij wie de jeugdhulp voor het achttiende levensjaar afgelopen was, maar bij wie binnen een half jaar hervatting van de hulp noodzakelijk blijkt.

*huishouden*⁶ en participatie (dat wil zeggen in staat zijn tot deelname aan het maatschappelijk verkeer⁷).

Tot de doelgroep van de Wmo behoren alle inwoners van de gemeente, in het bijzonder volwassenen en ouderen die door een handicap of aandoening beperkingen in hun zelfredzaamheid of participatie ondervinden. Het kan gaan om fysieke problemen, bijvoorbeeld door een handicap, of regieproblemen door een chronische psychische of psychiatrische aandoening.

De Participatiewet

Tot de doelgroep van de Participatiewet behoren mensen die zijn aangewezen op (al dan niet tijdelijke) ondersteuning om in hun bestaan te voorzien en/of op ondersteuning om aan het werk te komen. De doelstelling van de participatiewet is om iedereen met arbeidsvermogen naar werk toe te leiden, bij voorkeur naar regulier werk. De participatiewet draagt zo bij aan de ambitie van het kabinet om zoveel mogelijk mensen mee te laten doen in de maatschappij. Het huidige stelsel van voorzieningen is te complex, heeft onbedoelde bijeffecten en past niet bij de huidige arbeidsmarkt. De eigen kracht en de mogelijkheden van mensen worden onvoldoende benut, waardoor een te grote groep mensen onnodig niet werkt of niet in een reguliere baan werkt.

Het streven van de gemeente Barneveld is dat inwoners zoveel mogelijk zelfstandig zijn. Een betaalde baan is het beste middel om dit doel te bereiken en te participeren in de samenleving. Doet een inwoner een beroep op een uitkering, dan wordt het principe van wederkerigheid toegepast en wordt er een bijdrage aan de samenleving terug verwacht.

2.2 Route Zelf samen gemeente

*Wij willen dat inwoners van de gemeente Barneveld optimale kansen krijgen op het ontwikkelen of bevorderen van zelfstandigheid en daarmee op deelname aan de samenleving. Eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid vormen hierbij het uitgangspunt. Omzien naar elkaar en onderlinge zorgzaamheid zijn van groot belang. Zo nodig draagt de gemeente zorg voor een vangnet van ondersteunende voorzieningen.*⁸

Bovenstaand streven van de gemeente kan worden vertaald in de volgende drie decentralisatie opgaven:

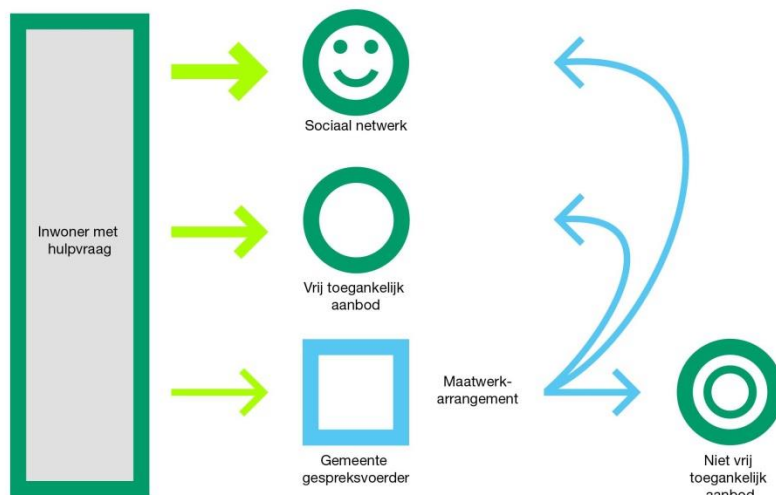
1. Bijdragen aan versterking van de **zelfredzaamheid** van inwoners.
2. Bijdragen aan versterking van de **samenleving**.
3. Bieden van een **gemeentelijk** vangnet van ondersteunende voorzieningen.

⁶ Met *gestructureerd huishouden* wordt bedoeld dat de betreffende inwoner voldoende in staat is tot praktische handelingen en vaardigheden in de dagelijkse leefsituatie thuis zoals zelfzorg, boodschappen, voeding, post en administratie, schoonmaken en klusjes.

⁷ Met *deelname aan het maatschappelijk verkeer* wordt bedoeld dat de betreffende inwoner voldoende in staat is tot sociale interactie met andere mensen dan die uit zijn/haar sociale netwerk

⁸ Uit: Beleidskader 3 Decentralisaties. *Beleidskader voor de Jeugdwet, de nieuwe Wmo en de Participatiewet*. Gemeente Barneveld.

ZELF – SAMEN – GEMEENTE is de drieslag die in bovengenoemde opgaven zit verweven. Het motto voor beleid en uitvoering binnen het sociaal domein is; *op eigen kracht waar mogelijk, ondersteuning en zorg indien nodig*. De eerder genoemde kanteling wordt zichtbaar in het streven van de gemeente dat inwoners meer zelf en samen doen en minder vaak een beroep doen op de gemeente. Voornoemd credo is vertaald naar een formule voor de toegang voor ondersteuning. Onderstaand is dit principe verbeeld.

De volgende 10 uitgangspunten vormen daarbij de leidraad:

1. Ondersteuning is gebaseerd op de eigen kracht en de eigen verantwoordelijkheid van inwoners.
2. Bij ondersteuning is vrijwillige en professionele inzet in optimale verhouding.
3. Bij ondersteuning is er een doordachte balans van collectieve en individuele ondersteuning.
4. Ondersteuning is gericht op de vraag achter de vraag.
5. Bij ondersteuning is sprake van integraal werken.
6. Ondersteuning is niet vrijblijvend, maar resultaatgericht.
7. Bij ondersteuning is ruimte voor generalistisch vakmanschap.
8. Ondersteuning krijgt zo veel mogelijk lokaal vorm.
9. Bij ondersteuning wordt rekening gehouden met de identiteit van inwoners.
10. De ondersteuning is zo nodig 'er op af'.

2.3 Eindbestemming: inclusieve samenleving met vrijwillige inzet

De gemeente streeft naar een toegankelijke en inclusieve samenleving waarin iedereen erbij hoort en naar vermogen meedoet, waar problemen vroegtijdig onderkend en ondervangen worden. Zij stimuleert daarom door haar beleidsvoering sociale samenhang, voorlichting, informatie, (vroeg)signalering en informele hulp. Het vergroten van vrijwillige inzet is een speerpunt voor de gemeente. Er wordt gestreefd naar een samenleving waarin het vanzelfsprekend is om als vrijwilliger actief te zijn. De *civil society* is de kurk waarop de transformatie drijft.

Als er immers niet meer slapend sociaal kapitaal wakker wordt gemaakt, dan wel onzichtbaar kapitaal voor het voetlicht wordt gebracht, zijn de beleidsvoornemens zoals geformuleerd in het 3D beleidskader niet te realiseren.

3 De strategie: civil society en informele zorg

3.1 Civil society

Civil society. Een begrip dat veelvuldig wordt gebruikt, maar wat is het eigenlijk?

'De' definitie van de *civil society* bestaat niet. Er zijn vele begripsomschrijvingen in omloop met allemaal een ietwat andere invalshoek.

De *civil society* is zowel een duiding als een begrip⁹. In de wetenschap wordt de *civil society* geduid als de omgeving waar mensen op vrijwillige basis bijeenkomen om hun eigen belangen of die van anderen te behartigen. De *civil society* als politiek-maatschappelijk ideaal is juist een samenleving waar iedereen klaar staat voor elkaar, waarin burgers naar elkaar omzien, informele ondersteuning aan elkaar bieden en waar veel sociale samenhang is.

In 2008 kwam er een begrip bij; de *pedagogische civil society*, geïntroduceerd door Hoogleraar Pedagogiek Micha de Winter. Van der Klein (2012) beschrijft dat onder de *pedagogische civil society* wordt verstaan:

'Gemeenschappelijke activiteiten van burgers rondom het grootbrengen van kinderen. In een goed functionerende pedagogische civil society bestaat er bij burgers de bereidheid om in de eigen sociale netwerken en in het publieke domein de verantwoordelijkheid rond het opgroeien en opvoeden van kinderen te delen. Ouders, jongeren en buurtbewoners, maar ook familieleden, leraren, sportcoaches, kortom: burgers, zijn op zo'n manier onderling betrokken dat het bevorderend is voor het opvoeden en opgroeien van kinderen en jeugdigen.'

Met het beroep dat (kwetsbare) mensen kunnen doen op de (pedagogische) *civil society* voor ondersteuning, wordt er een beroep gedaan op het in de *civil society* aanwezige *sociale kapitaal*. Sociaal kapitaal verwijst naar sociale relaties (het sociale netwerk) en de hulpbronnen die daarin aanwezig zijn. De hulpbronnen kunnen divers van aard zijn; van praktische ondersteuning tot emotionele ondersteuning. De gedachte achter het begrip *sociaal kapitaal* is dat een persoon via sociale relaties toegang heeft tot in het netwerk aanwezige hulpbronnen. Sociaal kapitaal heeft drie functies voor zowel de maatschappij als het individu:

1. De aanwezigheid van sociale relaties betekent dat er *sociale samenhang* is.
2. Voor de maatschappij biedt dat *sociale cohesie*.
3. Voor individuen betekent dat het voorkomen van sociaal isolement (Metz, 2007).

⁹ Uit: Houben, M. (2012) *Civil society: overheid moet aansluiten bij kleine gezelschappen*. www.zorgwelzijn.nl

3.2 Een bloeiende civil society

Het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP, 2014) onderscheidt verschillende kenmerken die duiden op een gezonde en bloeiende *civil society*:

- *Sterke politieke betrokkenheid*, dat zich onder andere uit in interesse in politiek en een hoog percentage stemmers bij verkiezingen.
- *Sterke maatschappelijke betrokkenheid*, dat zich uit in het feit dat veel mensen lid zijn van een of meerdere vrijwilligersorganisaties, sportclubs of religieuze organisaties. Ook zijn veel mensen bereid tot het doen van vrijwilligerswerk en komen er veel initiatieven vanuit burgers.
- *Veel sociale contacten*; mensen hebben veelvuldig contact met vrienden, familie en burens en zijn bereid te helpen.
- *Vrijgevigheid*; mensen zijn bereid tot het geven van geld of middelen aan anderen.

3.3 Rol van de gemeente en maatschappelijke organisaties in de civil society

De gemeente maakt geen onderdeel uit van de *civil society* als zodanig. De gemeente speelt wel een belangrijke, voorwaardenscheppende en bindende, rol bij de opbouw en/of versterking van de *civil society*. De rol van de gemeente in de *civil society* kan volgens Alblas (2008) onder meer op de volgende manieren ingevuld worden:

- *Initiëren*: de gemeente neemt het voortouw om samen met burgers en maatschappelijke organisaties te kijken hoe zij zelf meer informele zorgtaken op zich kunnen nemen.
- *Ondersteunen*: de gemeente ondersteunt burgerinitiatieven en initiatieven van maatschappelijke organisaties.
- *Hulp*: daar waar de grenzen van de *civil society* zijn bereikt, biedt de gemeente hulp door het leveren van collectieve en individuele voorzieningen en bijvoorbeeld de opvang van slachtoffers van huiselijk geweld.

De maatschappelijke organisaties en bestaande netwerken binnen de *civil society* zijn volgens Metz (2006) idealiter gericht op de praktische organisatie van ondersteuning. Concreet betekent dit dat dergelijke organisaties een hulpvraag oppakken, een vrijwilliger zoeken die de benodigde ondersteuning kan bieden en ervoor zorgen dat de gevraagde steun daadwerkelijk wordt geboden. Tevens vervullen de maatschappelijke organisaties en bestaande netwerken een belangrijke signalerende functie voor leemten in het ondersteuningsaanbod en ontwikkelen zij nieuwe vormen van ondersteuning in antwoord op deze leemte.

Sociale samenhang en informele ondersteuning blijken sleutelbegrippen als het gaat om de *civil society*. Navolgend worden beide begrippen nader besproken.

3.4 Sociale samenhang

Er is een grote verscheidenheid aan definities in omloop over wat *sociale samenhang* nu precies is. Volgens het SCP (2014) gaat het bij sociale samenhang over *betrokkenheid* tussen mensen onderling, bij maatschappelijke organisaties, bij andere sociale verbanden en bij de samenleving als geheel. De Raad voor de Maatschappelijke Ontwikkeling (RMO) legt de focus op de term *verbinding*: het duurzaam of herhaald bij elkaar brengen van mensen met andere mensen, groepen of instituties, zodat er sociale netwerken kunnen ontstaan (Dautzenberg e.a., 2008).

Uit de verschillende omschrijvingen blijkt dat het begrip *sociale samenhang* uit meerdere componenten bestaat. De volgende gradaties kunnen onderscheiden worden:

- De mate waarin inwoners contact hebben en bijvoorbeeld een praatje maken.
- De mate waarin inwoners samen dingen doen.
- De mate waarin inwoners elkaar steunen.
- De mate waarin inwoners zich betrokken voelen bij elkaar.

Het hebben van gedeelde normen (regels en omgangsvormen waarover mensen het onderling met elkaar eens zijn) is een randvoorwaarde voor sociale samenhang. Volgens Putnam (1995 in: van der Veen, 2010) is ook vertrouwen een belangrijke randvoorwaarde. Het gaat daarbij om de perceptie van goede bedoelingen van anderen en organisaties. Dit vertrouwen is noodzakelijk voor het opbouwen van relaties tussen personen en vergroot de bereidheid te handelen in het belang van de groep of gemeenschap.

3.5 Informele ondersteuning

Uit de Branchemonitor 'Ondersteuning informele zorg 2012-2013' van Mezzo (de Landelijke Vereniging voor Mantelzorgers en Vrijwilligerszorg) blijkt dat de bereidheid onder Nederlanders om voor elkaar te zorgen groot is. Circa 3,5 miljoen mensen zorgen voor een chronisch ziek, gehandicapte of hulpbehoevende partner, ouder, kind, vriend of buur. Deze hulp wordt *mantelzorg*¹⁰ genoemd. Daarnaast zijn er landelijk ongeveer 450.000 vrijwilligers, die onder meer sociaal-emotionele en één-op-één ondersteuning aan thuiswonende, kwetsbare mensen geven. Mantelzorg en vrijwilligerswerk vormen samen de informele zorg of *informele ondersteuning* (de Boer en de Klerk, 2013).

Informele ondersteuning komt meer en meer in beeld in Nederland, mede door de verschuiving van formele naar informele ondersteuning. Professionals hoeven niet meer alleen zorg te verlenen, maar krijgen ook als taak om de informele ondersteuning zoveel mogelijk te faciliteren. Globaal gezien zijn er vier type informele ondersteuning te onderscheiden (Metz, 2008):

1. Onderhouden van sociale contacten met mensen die dat zelf niet kunnen.

¹⁰ Het begrip *mantelzorg* is van toepassing wanneer er langer dan drie maanden aaneengesloten meer dan acht uur zorg per week wordt geboden aan een hulpbehoevende door iemand uit diens directe omgeving (Oudijk et al. 2010 in Informele ondersteuning in Nederland. Sociaal en Cultureel Planbureau, 2013).

2. Activerende ondersteuning: mensen zodanig ondersteunen dat zij vervolgens zelf verder kunnen, of rondom de persoon een sociaal netwerk vormen dat de ondersteuning langdurig kan overnemen.
3. Praktische ondersteuning: bijvoorbeeld boodschappen doen, klussen rondom het huis en thuisadministratie.
4. Coachende ondersteuning: begeleiding met een specifiek thema, zoals mentoraatprojecten en Home- en Doorstart.

3.6 Verband sociale samenhang en informele ondersteuning

Wat is de relatie tussen sociale samenhang en informele ondersteuning? Een vooronderstelling is dat sociale samenhang vanzelf leidt tot informele ondersteuning. Dit staat haaks op maatschappelijke ontwikkelingen die er op wijzen dat mensen minder op hun buurt gericht zijn en juist meer contacten op grotere fysieke afstand onderhouden. Vreugdenhil (2012) constateert op basis van enkele *casestudies* naar buurten, mantelzorgrelaties en kerken dat sociale samenhang bevorderen er niet automatisch toe leidt dat mensen meer voor elkaar gaan zorgen. Wanneer de overheid zich terugtrekt, vult de *civil society* het ontstane gat niet als vanzelf op. Daar kan de overheid in directe zin geen invloed op uitoefenen. Wel kan de overheid meer ruimte geven aan wat al plaatsvindt en verborgen informele ondersteuning meer zichtbaar maken. Het gaat er in essentie om dat sociale contexten die van nature al gericht zijn op zorg en steun worden versterkt. Dit kan, maar hoeft niet, via het versterken van buurten.

4 **Verborgen schatten: Palet van informele ondersteuning in Barneveld**

4.1 **Vooraf**

In het vorige hoofdstuk is geconcludeerd dat de overheid de bloei van een *civil society* kan bevorderen door verborgen informele ondersteuning zichtbaar te maken en waar mogelijk te faciliteren. In dit hoofdstuk wordt inzichtelijk gemaakt welke initiatieven en activiteiten Barneveld rijk is gericht op informele ondersteuning. Alle vier de verschijningsvormen van informele ondersteuning (onderhouden van contact, activerende ondersteuning, praktische ondersteuning en coachende ondersteuning) worden in het palet belicht. Wil de gemeente de bestaande initiatieven meer ruimte geven en optimaal benutten, dan is het in kaart brengen van het bestaande aanbod een logische eerste stap. Na het analyseren van het palet, kan worden ingezet op een sluitende informele zorgketen, zodat zoveel mogelijk *zelf* en *samen* opgepakt kan worden en alleen waar nodig door inwoners een beroep wordt gedaan op gemeentelijke vangnetvoorzieningen voor hulp.

4.2 **Verborgen schatten zichtbaar maken**

Gedurende de periode september tot en met november 2014 zijn er in totaal 40 mensen in Barneveld geïnterviewd, die betrokken zijn bij een initiatief rondom informele ondersteuning, over dit type informele ondersteuning (zie bijlage 2 voor een overzicht van de respondenten). Het merendeel van deze mensen is *face-to-face* geïnterviewd, een enkeling telefonisch.

Er is in de gemeente Barneveld een relatief groot aantal zorgboerderijen (14 in totaal) die in grote lijnen dezelfde vormen van (informele) zorg aanbieden. Daarom zijn niet alle 14 zorgboerderijen benaderd voor een interview, maar zijn zorgboerderijen 't Paradijs en Klein Essen als representant van de Barneveldse zorgboeren beschouwd.

De gemeente Barneveld heeft een kerkelijke signatuur. De kerken spelen een grote rol in het informele ondersteuningscircuit. Er zijn 34 verschillende kerkgenootschappen in de gemeente. Al deze kerkgemeenschappen zijn (grotendeels telefonisch) benaderd en bevraagd op de activiteiten die zij bieden gericht op informele ondersteuning. Een overzicht hiervan is weergegeven in bijlage 4. Een viertal kerken heeft geen gehoor gegeven aan het verzoek tot contact en/of wilde niet meewerken aan het interview¹¹.

4.3 **Toelichting op het palet**

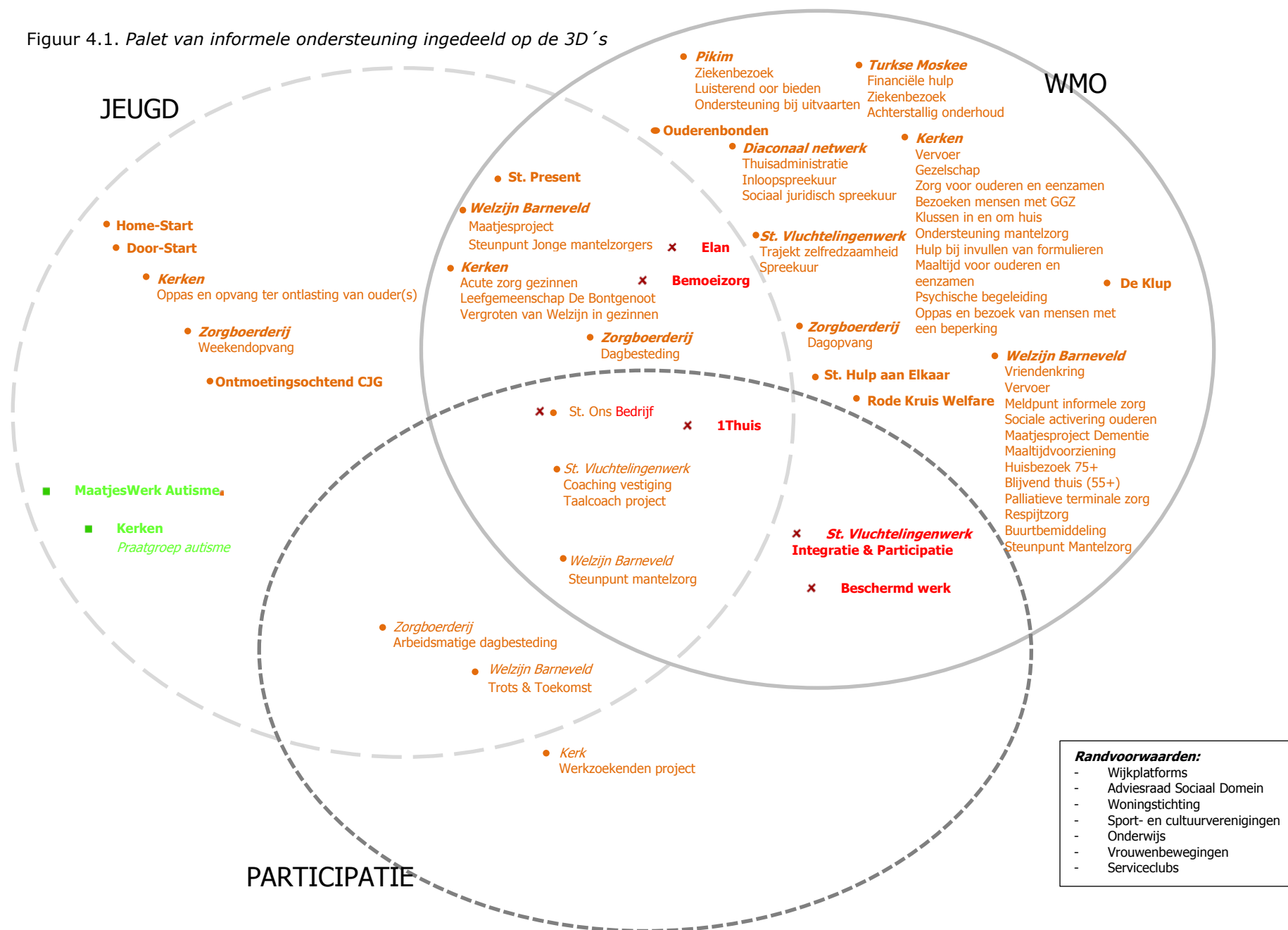
Het palet aan informele ondersteuning is weergegeven in figuur 4.1. Het is overkoepelend van aard, omdat bepaalde activiteiten (bijvoorbeeld die door de kerken en zorgboerderijen geboden worden) veralgemeniseerd zijn. Een gespecificeerde uitwerking van het palet staat in bijlage 4.

¹¹ Het gaat om: Christengemeente LIFE, Christengemeente De Open Hof, De Nieuw Apostolistische kerk en evangeliegemeente De Kandelaar.

Het palet bestaat uit drie cirkels die corresponderen met de drie decentralisaties: die van de nieuwe Wmo, de Jeugdwet en de participatiewet. De indeling van de activiteiten is gerelateerd aan de beleidsdoelen van deze drie thema's.

Activiteiten kunnen raakvlakken hebben met één van de thema's; bijvoorbeeld *MaatjesWerk Autisme* dat onder de Jeugdwet valt, de *thuisadministratie* van het diaconaal netwerk dat onder de Wmo valt en het *Werkeloze project* dat onder de Participatiewet valt. Er zijn echter ook activiteiten die raakvlakken hebben met meerdere beleidsthema's, bijvoorbeeld *Stichting 1Thuis* voor de opvang van jonge moeders, waarbij ingezet wordt op het vergroten van zelfredzaamheid en participatie. *Stichting 1Thuis* is daarmee een voorbeeld van een activiteit die alle drie de D's raakt.

Figuur 4.1. Palet van informele ondersteuning ingedeeld op de 3D's

Behalve op beleidsthema (Jeugd, Wmo, Participatie) zijn de initiatieven ook geordend naar de, door de gemeente gehanteerde, indeling in 'zelf – samen – gemeente'. Om deze passend te laten zijn aan het palet van informele ondersteuning, zijn de begrippen 'zelf, samen en gemeente' als volgt geoperationaliseerd:

- *Zelf* = door inwoners op eigen kracht, zoals lotgenotencontact.
- *Samen* = ondersteuning *voornamelijk* met behulp van het sociale netwerk of door vrijwilligers.
- *Gemeente* = ondersteunende voorzieningen vanuit de gemeente die (al dan niet door het inzetten van vrijwilligers) eveneens bijdragen aan het tot stand komen van informele zorg.

Bovenstaande indeling is in het palet inzichtelijk gemaakt door de volgende kleuren te gebruiken: **groen** (= zelf), **oranje** (= samen) en **rood** (= gemeente). In tabelvorm ziet de indeling er als volgt uit:

Tabel 4.1. *Indeling van activiteiten rondom informele ondersteuning in zelf – samen – gemeente.*

	Zelf	Samen	Gemeente
1	MaatjesWerk Autisme	Home-Start	Elan
2	Praatgroep Autisme (k)	Doorstart	Bemoeizorg
3		Oppas en opvang van kinderen ter ontlasting van ouders (k)	Stichting 1Thuis
4		Werkzoekende project (k)	Beschermd werk
5		Acute zorg in gezinnen (k)	Integratie en participatie Vluchtelingenwerk
6		Leefgemeenschap De Bontgenoot (k)	
7		Vergroten van welzijn in gezinnen (k)	
8		Vervoer (k)	
9		Gezelschap (k)	
10		Zorg voor ouderen en eenzamen (k)	
11		Bezoeken van mensen met GGZ problematiek (k)	
12		Klussen in en om het huis (k)	
13		Ondersteuning mantelzorg (k)	
14		Maaltijd voor ouderen en eenzamen (k)	
15		Psychische begeleiding (k)	
16		Oppas en bezoek van mensen met een beperking (k)	
17		Thuisadministratie diaconaal netwerk	
18		Sociaal juridisch spreekuur diaconaal netwerk	
19		Inloop spreekuur diaconaal netwerk	
20		Pikim: ziekenbezoek	
21		Pikim: luisterend oor bieden	
22		Pikim: hulp bij uitvaarten	
23		Turkse moskee: financiële hulp	
24		Turkse moskee: ziekenbezoek	
25		Turkse moskee: klussen om het huis	
26		De Klup	
27		Spreekuur Vluchtelingenwerk	
28		Zelfredzaamheid Vluchtelingenwerk	

29		Coaching vestiging Vluchtelingenwerk	
30		Taalproject Vluchtelingenwerk	
31		Stichting Ons Bedrijf	
32		Ouderenbonden	
33		Stichting Present	
34		Stichting Hulp aan Elkaar	
35		Rode Kruis Welfare	
36		Weekendopvang (zb)	
37		Arbeidsmatige dagbesteding (zb)	
38		Dagbesteding (zb)	
39		Dagopvang (zb)	
40		Maatjesproject (wb)	
41		Trots en Toekomst (wb)	
42		Steunpunt (jonge) mantelzorgers (wb)	
43		Vriendenkring (wb)	
44		Vervoer (wb)	
45		Meldpunt informele zorg (wb)	
46		Sociale activering ouderen (wb)	
47		Maatjesproject Dementie (wb)	
48		Maaltijdvoorziening (wb)	
49		Huisbezoek 75+ (wb)	
50		Blijvend thuis 55+ (wb)	
51		Palliatieve terminale zorg (wb)	
52		Respijtzorg (wb)	
53		Buurtbemiddeling (wb)	
54		Ontmoetingssochtend CJG	

De afkortingen achter enkele van de initiatieven betekenen:

- K = kerken.
- Zb = zorgboerderij.
- Wb = Welzijn Barneveld.

Er zijn diverse randvoorwaarden te onderscheiden die bijdragen aan en/of leiden tot informele ondersteuning:

Wijkplatforms

Er ligt een kans voor de wijkplatforms om, indien zij hieraan hun medewerking willen verlenen, een signalerende rol te vervullen in de wijk ten aanzien van sociale problematiek.

Adviesraad Sociaal Domein (ASD)

De ASD is de spreekbuis van inwoners wat betreft beleidsvorming. Zij kunnen het college van B&W adviseren in hoe de gemeente haar faciliterende taak ten aanzien van informele ondersteuning op kan pakken.

Woningstichting

Belangrijke vindplaats voor sociale problematiek en belangrijke partner in het ontwikkelen van projecten op buurtniveau.

Onderwijs

Het is belangrijk dat de formele zorgstructuur in het onderwijs de mogelijkheden tot informele zorg kent en hieraan bijdraagt door het optimaal te benutten.

Sport en cultuurverenigingen

Een groot deel van de inwoners neemt deel aan een sport- en of cultuurvereniging. Het verenigingsleven is een belangrijke vindplaats van sociaal kapitaal. En tevens een plek waar signalen zichtbaar worden.

Vrouwenbewegingen

Belangrijke vindplaats voor eenzaamheid specifiek onder oudere vrouwen in Barneveld. Zij kunnen bijdragen aan het benutten van informele ondersteuningsinitiatieven door op de hoogte te zijn van de initiatieven gericht op eenzaamheid en hier naar door te verwijzen.

Serviceclubs

Beschikken over middelen en netwerk om een bijdrage te leveren aan (het versterken) van informele ondersteuningsinitiatieven.

5 Verborgen schatten onder het vergrootglas: Analyse van informele ondersteuning in Barneveld

5.1 Van *ist* naar *soll*

Om een gedegen analyse te kunnen maken is het van belang om naast de *ist* (de huidige situatie in de vorm van het palet zoals in het vorige hoofdstuk beschreven) ook de *soll*, oftewel gewenste, situatie te beschrijven. De *soll*-situatie kan dienst doen als referentienorm voor de huidige situatie. De *soll*-situatie is beschreven aan de hand van onderstaande 10 uitgangspunten. Deze uitgangspunten zijn gedestilleerd uit de diepte-interviews die zijn afgenomen met de, in Barneveld bij informele ondersteuning betrokken, personen. De uitspraken die zij hebben gedaan, over het tot stand komen van een *civil society* in Barneveld, zijn in het opstellen van de uitgangspunten leidend geweest:

1. Onze inwoners, ons een zorg in Barneveld¹².
2. In Barneveld wordt niemand buitengesloten.
3. We weten elkaar te vinden.
4. Het is normaal om elkaar om hulp te vragen.
5. Mensen wonen zo lang mogelijk (zelfstandig) thuis.
6. Iedereen krijgt de kans om zijn talenten te benutten.
7. Iedereen doet naar vermogen mee.
8. Wederkerigheid is de norm.
9. Wij gunnen ieder kind een gezinssituatie.
10. Wij benutten ons sociaal kapitaal optimaal.

5.2 Onder het vergrootglas

Het palet wordt geanalyseerd aan de hand van bovenstaande 10 uitgangspunten. Per uitgangspunt worden zowel de krachten, als eventuele kansen beschreven.

1. *Onze inwoners, ons een zorg in Barneveld.*

Krachten:

- Er zijn voor allerlei typen kwetsbare inwoners initiatieven op het gebied van informele ondersteuning in Barneveld.
- Uit de interviews en de omvang van de initiatieven blijkt dat omzien naar elkaar eerder regel dan uitzondering is.
- De initiatieven dekken alle leeftijdscategorieën; van jong tot oud.
- Alle vier vormen van informele ondersteuning (onderhouden van contact, activerende ondersteuning, praktische ondersteuning en coachende ondersteuning) worden geboden.
- Meerdere kerken hebben initiatieven specifiek gericht op mensen die eenzaam zijn.

¹² Met 'ons' worden alle mensen in Barneveld bedoeld die zich (al dan niet beroepsmatig) inzetten voor het vergroten van het welbevinden van de inwoners in Barneveld.

- Meerdere kerken besteden aandacht aan het onderhouden van contact met mensen die dat zelf niet kunnen, zoals mensen met een geestelijke beperking of mensen met GGZ problematiek.

Kansen:

- Verbinding tussen de verschillende initiatieven stimuleren, zodat een doorgaande lijn qua informele ondersteuning ontstaat.
- Bij activerende ondersteuning wordt voornamelijk gewerkt vanuit de oplossingsgerichte houding, zo blijkt uit de diepte-interviews, wat er voor zorgt dat mensen zélf weer verder kunnen. Er valt winst te behalen door de vrijwilligers te trainen in het vergroten en benutten van het sociaal netwerk van iemand met een hulpvraag.
- Eenzaamheid is momenteel een belangrijk thema binnen de gemeente Barneveld. Vanuit de kerken, maar ook vanuit Welzijn Barneveld, zijn er initiatieven die bedoeld zijn voor mensen die eenzaam zijn. Het gaat dan vaak om initiatieven waar mensen die eenzaam zijn naar toe moeten gaan. Dat kan tot gevolg hebben dat alleen mensen die gemotiveerd zijn om iets aan hun situatie te veranderen, gebruik zullen maken van dergelijke initiatieven. Een kans is het op een 'outreaching' wijze tegengaan van eenzaamheid.

2. In Barneveld wordt niemand buitengesloten.

Krachten:

- Er is een veelheid aan verschillende maatschappelijke verbanden waarbinnen vrijwilligers zich verenigen.
- Iedereen die ergens bij wil horen, kan in principe gebruik maken van laagdrempelige informele ondersteuningsinitiatieven.
- Het diaconale netwerk bestaat uit circa 11 kerken die zich verbonden hebben om mensen met onder andere de thuisadministratie te helpen, ongeacht geloofsovertuiging of afkomst. Het netwerk is nog steeds groeiende. Ook staan verschillende kerken, los van het diaconale netwerk, ervoor open om mensen die niet tot de eigen achterban behoren te helpen.

Kansen:

Een aantal van de initiatieven is uitsluitend gericht op de eigen (vaak kerkelijke) achterban. In sommige gevallen is dit een bewuste keuze, bijvoorbeeld bij de Gereformeerde gemeente in Nederland. Andere kerken staan er voor open om ook mensen buiten de gemeente bij te staan maar ervoeren eerder geen gemeentelijk appel.

3. We weten elkaar te vinden.

Krachten:

- Welzijn Barneveld heeft een verbindende rol voor zowel inwoners, als voor maatschappelijke organisaties in het koppelen van vraag en aanbod.

Kansen:

- Lotgenotencontacten (in allerlei gremia) kan meer gestimuleerd worden op het niveau van jeugdigen en volwassenen.

- Bekendheid van alle informele ondersteuningsinitiatieven vergroten en toegankelijk maken voor zowel maatschappelijke organisaties als inwoners van Barneveld.
- Bekendheid van alle activiteiten van Welzijn Barneveld vergroten. Uit de interviews blijkt dat mensen nog (te) weinig weet hebben van de activiteiten van Welzijn Barneveld.
- Verbindingen tussen activiteiten verkennen en tot stand brengen. Bijvoorbeeld verbinding maken tussen Home- en Door Start en het project Geborgenheid van de Hervormde kerk, waarbij informele pleegzorg wordt geboden.

4. *Het is normaal om elkaar om hulp te vragen*

Krachten:

Er zijn diverse initiatieven op het gebied van informele ondersteuning. Wanneer een inwoner een hulpvraag heeft, lijken er voldoende en laagdrempelige mogelijkheden om hulp te vragen.

Kansen:

Het doorbreken van de vraagverlegenheid. Uit de interviews komt naar voren dat de cultuur in Barneveld 'niet klagen, maar dragen' is. Mogelijk gevolg, zo wordt genoemd, is dat mantelzorgers overbelast (dreigen te) raken en mensen niet weten dat er laagdrempelige hulp voorhanden is.

5. *Mensen wonen zo lang mogelijk (zelfstandig) thuis*

Krachten:

- Op allerlei gebied zijn er initiatieven die bijdragen aan het zo lang mogelijk thuis blijven wonen. *Home-Start* en *Doorstart* bieden laagdrempelige opvoedingsondersteuning aan in het preventieve kader; ter voorkoming van escalatie en uithuisplaatsing. Voor ouderen zijn er initiatieven zoals *Blijvend Thuis* en *de maaltijdvoorziening*. Voor mantelzorgers is er het *Steunpunt mantelzorg* en *respijtzorg*. Randvoorwaarden om zo lang mogelijk thuis te blijven wonen zijn in Barneveld aanwezig.

Kansen:

- Meer inzetten op 'het gewone opvoeden versterken' ter voorkoming van problemen en escalaties die leiden tot dure zorg en uithuisplaatsingen.
- Stimuleren van initiatieven zoals het project *Geborgenheid* dat informele pleegzorg mogelijk maakt.

6. *Iedereen krijgt de kans om zijn talenten te benutten.*

Krachten:

- Welzijn Barneveld heeft een grote vrijwilligersbank waar iedereen die dat wil, zijn talenten kan inzetten.
- Verschillende kerken hebben een talentenbank voor hun leden.
- Stichting Present zet groepen mensen in die (meestal als een 'event') hun diensten willen aanbieden ten gunste van mensen die het niet zelf redden.
- Het project *Trots en Toekomst* van Welzijn Barneveld is gericht op het benutten van talenten en het volgen van een opleiding of vinden van werk.

- Stichting Vluchtelingenwerk zet via de informele ondersteuning die zij bieden in op het benutten van talenten van vluchtelingen. Ook werken zij veel samen met vluchtelingen die vervolgens andere vluchtelingen helpen.

Kansen:

- Er zijn weinig informele ondersteuningsinitiatieven gericht op arbeidsparticipatie (of ze zijn niet ontdekt). Dat betekent dat er (verborgen) potentieel is in de gemeente.
- Een kans is het betrekken van de lokale ondernemers, in het kader van maatschappelijk ondernemen, bijvoorbeeld door het aanbieden van werkervaringsplaatsen voor mensen die (tijdelijk) geen baan hebben.

7. Iedereen doet naar vermogen mee

Krachten:

- Voorzieningen zoals *Ons Bedrijf* tonen aan dat iedereen die iets kan bijdragen, de gelegenheid krijgt om dat ook te doen.
- Er zijn circa 14 zorgboerderijen in de gemeente Barneveld, variërend in grootte, waar meer dan 100 mensen dagelijks meehelpen allerhande klussen op de boerderij.

Kansen:

- Maatschappelijk ondernemerschap stimuleren.
- In het gemeentelijk personeelsbeleid werk voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt mogelijk maken.
- Vrijwilligerswerk voor inwoners uit Barneveld (bijvoorbeeld ook mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt) gericht op het aanleren van vaardigheden en competenties.

8. Wederkerigheid is de norm

Krachten:

- Er is een hoge mate van bereidheid om vrijwilligerswerk te doen in Barneveld.
- Het omzien naar elkaar is eerder regel dan uitzondering.

Kansen:

- Inzetten op het leren kennen van elkaar, waardoor iemand de kans heeft om iets terug te doen.
- Het principe van wederkerigheid inbouwen in de activiteiten. Hoe groot of hoe klein ook, het gaat er om dat iemand iets terugdoet wat binnen zijn of haar vermogen ligt.

9. Wij gunnen ieder kind een thuissituatie

Krachten:

Betrokkenheid bij de gezinnen die in Barneveld leven. Dat blijkt uit initiatieven zoals *Home-Start*, *Doorstart* en het project *Geborgenheid*. Ook ondersteunen vele kerken gezinnen vanuit hun achterband wanneer zij het tijdelijk niet alleen redden.

Kansen:

- Uitrol van informele pleegzorg zoals project *Geborgenheid*. Binnen en buiten de kerken, bijvoorbeeld ook op scholen en sport- en cultuurverenigingen.
- Inzetten op het gewone opvoeden versterken.

- Lotgenotencontact stimuleren, bijvoorbeeld tussen pleegouders.

10. Wij benutten sociaal kapitaal optimaal

Kansen:

Blijven speuren naar schatten die nog niet zijn opgegraven en blijven inzetten op het faciliteren van initiatieven op het gebied van informele ondersteuning.

5.3 Eerste conclusies

Het palet aan informele ondersteuning is dynamisch van aard. Het palet zal continu in beweging zijn omdat er initiatieven bij komen, mogelijk afvallen en er ook verborgen initiatieven zijn die nog opgegraven moeten worden.

Er kunnen daarom geen harde conclusies getrokken worden. Wel kunnen er enkele eerste conclusies worden geformuleerd:

- Barneveld is rijk aan sociaal kapitaal.
- Informele zorg 3D breed niet in balans.
- Veel samen, weinig zelf.
- Divers palet informele ondersteuning.

Onderstaand een korte toelichting.

Barneveld is rijk aan sociaal kapitaal

Er zijn verschillende laagdrempelige initiatieven op het gebied van informele ondersteuning in Barneveld, die voor een divers gremia aan kwetsbare inwoners toegankelijk is. De kerken leveren een grote bijdrage aan de informele ondersteuning die wordt geboden. Iedereen kan in principe gebruik maken van de ondersteuning die wordt geboden, behoudens de hulp van elke kerken die uitsluitend informele ondersteuning bieden aan de eigen achterban.

Informele zorg 3D breed niet in balans

De informele zorg is 3D-breed niet in balans. Er is veel aanbod dat Wmo gerelateerd is en zich richt op het langer zelfstandig thuis blijven wonen. Minder aanbod is er op het gebied van jeugd en weinig tot geen aanbod op het gebied van participatie. Daar valt nog veel winst te behalen.

Veel samen, weinig zelf

Ingedeeld naar 'zelf-samen-gemeente' valt op dat er heel veel initiatieven zijn op het gebied van 'samen' en weinig op het gebied van 'zelf'.

Divers palet informele ondersteuning

De verschillende initiatieven besteden aandacht aan een divers palet van kwetsbare mensen. Er is aanbod voor mensen die eenzaam zijn, mensen die het financieel krap hebben, opvoedingsondersteuning, tienermoeders, mensen met GGZ problematiek, mensen met een fysieke of geestelijke beperking, ouderen, mensen met dementie, mensen met een

tijdelijke afstand tot de arbeidsmarkt, mensen met een langdurige afstand tot de arbeidsmarkt en mensen met een verslaving.

5.4 Aanbevelingen

- Inzetten op een beweging van 'samen' naar 'zelf'.
- Onderlinge bekendheid vergroten.
- Verbinding tussen initiatieven stimuleren.
- Gespreksvoerders van de gemeente en het CJG attenderen op het palet en de mogelijkheid om te verwijzen naar de informele ondersteuningsinitiatieven.
- Eenzaamheid *outreaching* aanpakken.
- Vrijwilligers trainen op het in kaart brengen, vergroten en benutten van sociaal netwerk.
- Behoeftte-onderzoek onder inwoners ten aanzien van lotgenotencontact.
- Uitrol informele pleegzorg verkennen.
- Ontwikkelen van activiteiten gericht op participatie.

6 Van schatten naar werkatelier: Strategische visie op de verbindende en centrale rol die Welzijn Barneveld kan spelen in het faciliteren en versterken van de civil society

6.1 Vooraf

Voorliggende welzijnsvisie is opgesteld om binnen alle beleidsmatige veranderingen, richting te blijven geven aan het welzijn van de inwoners in de gemeente Barneveld. Gerichte inzet van het welzijnswerk kan ertoe bijdragen dat de inwoners van Barneveld aan de samenleving meedoen en zich daar 'wel' bij voelen. De visie beschrijft hoe Welzijn Barneveld idealiter bijdraagt aan de beoogde verschuiving van professioneel naar, waar mogelijk, informeel netwerk. De opgestelde meerjarige visie op de *civil society* is richtinggevend voor de activiteiten die Welzijn Barneveld, samen met inwoners en maatschappelijke organisaties, de komende jaren zal ontwikkelen en uitvoeren, zodat het sociaal kapitaal in Barneveld, wordt onderhouden, versterkt en optimaal benut.

6.2 Over het tot stand komen van de visie

De visie is opgesteld in dialoog met afgevaardigden van maatschappelijke organisaties en vrijwilligers die zijn betrokken bij een initiatief gericht op informele ondersteuning. Er zijn diepte-interviews afgenomen, gericht op de *civil society*, die input hebben opgeleverd voor de visie. Daarnaast is er een ontbijtbijeenkomst georganiseerd waarin gezamenlijk verder is nagedacht over het versterken van de *civil society* in Barneveld en de acties die daarvoor nodig zijn.

Bij het opstellen van de visie is er geredeneerd vanuit de bestaande krachten in Barneveld. De maakbare samenleving gold niet als uitgangspunt. Immers, het tot stand brengen van een *civil society* in Barneveld kan en hoeft niet geforceerd te worden. Er is al een *civil society* aanwezig. Niet zozeer op wijkniveau, maar op het niveau van reeds bestaande sociale structuren. Doorbreken c.q. openbreken van deze structuren (bijvoorbeeld door geforceerd alle kerken te activeren zich tevens open te stellen voor anderen dan alleen de eigen achterban) heeft mogelijk een averechts effect. Idealiter wordt het bestaande versterkt. Daar is de welzijnsvisie op gebaseerd.

6.3 Uitgangspunten vormen de leidraad

De uitgangspunten die eveneens zijn gebruikt bij de analyse van het palet van informele ondersteuning, vormen de leidraad voor de op te stellen welzijnsvisie. Uitgangspunt is de eigen kracht van de inwoners in de gemeente Barneveld en het versterken van de zelfredzaamheid en samenkracht.

6.4 De visie

Het 3D beleidskader, de input die vanuit de diepte-interviews is verkregen en de voornoemde uitgangspunten hebben geresulteerd in het volgende motto, waar de visie op de *civil society* op staat:

“Meedoen Versterken & Verbinden”

Barneveld kent sterke sociale structuren. Het is dan ook niet de vraag hoe er een *civil society* in Barneveld gecreëerd kan worden, maar hoe bestaande initiatieven versterkt kunnen worden, door er met elkaar voor te zorgen dat er geen inwoners tussen de mazen van het net door glippen en door te zorgen voor een sluitende aanpak. Kortom, door in te zetten op *Meedoen Versterken & Verbinden*.

Meedoen (versterken)

Welzijn gaat over hoe het met iemand gaat, diens welbevinden. Belangrijk daarbij is hoe goed familie-en vriendenrelaties zijn, of iemand in een prettige buurt woont, of iemand zich veilig voelt, werk heeft en zinvolle en leuke dingen doet. Kortom, meedoen vergroot het gevoel van welzijn en tevens het gevoel ergens bij te horen, onderdeel te zijn van een netwerk.

Het is belangrijk dat alle inwoners in Barneveld, van jong tot oud, de kans krijgen om mee te doen in de samenleving. Meedoen is participatie. Participatie leidt tot welzijn. Door het vergroten van welzijn kan de behoefte aan zorg afnemen. Participatie kan op verschillende manieren vorm gegeven worden, te denken valt aan sporten, cultuur maar ook participeren door mensen zorg te laten bieden.

Versterken

Door bestaande initiatieven op het gebied van informele ondersteuning (groot en klein) te versterken, wil Welzijn Barneveld bijdragen aan de verschuiving van formeel naar meer gebruik maken van het informeel netwerk. Het versterken van de vrijwilligers die actief zijn, onder meer door hen handvatten aan te reiken op het gebied van sociale netwerk strategieën, is daarbij speerpunt.

Verbinden

Bijdragen aan het versterken van de *civil society* in Barneveld kan Welzijn Barneveld niet alleen. Zij heeft daar haar maatschappelijke partners en de inwoners uit Barneveld bij nodig. Hoe die samenwerking er idealiter uit ziet, laat figuur 1 zien.

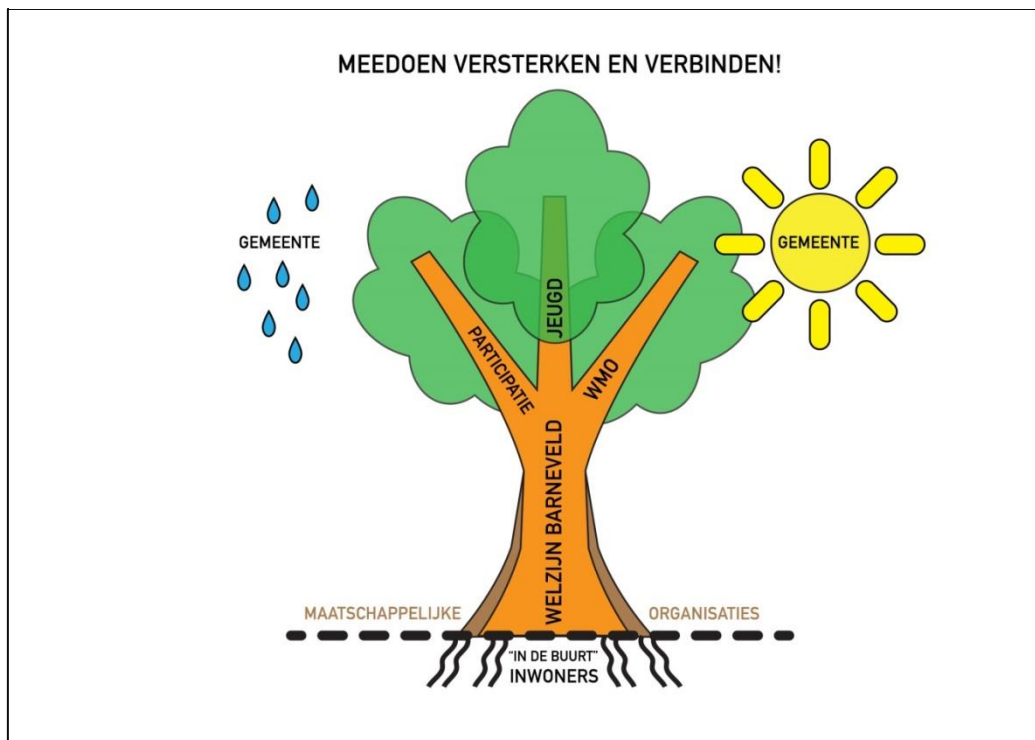
Welzijn Barneveld is daarbij afgebeeld als de stam van de boom. De uiteinden van de boom, de takken, worden gevormd door de verschillende initiatieven op het gebied van informele ondersteuning op het niveau van de Wmo, Jeugd en Participatie.

Welzijn Barneveld staat stevig ‘geworteld’ in de maatschappij. Het wortelstelsel wordt gevormd door de inwoners van Barneveld. Zij zijn de voedingsbodem van de boom. Het project ‘In de Buurt’ heeft een belangrijke signalerende functie ten aanzien van de wensen en behoeften van de inwoners, waar het gaat om informele ondersteuning.

Deze wensen worden doorgegeven aan Welzijn Barneveld, waarna samen met de kerken en maatschappelijke organisaties (die de bast van de boom vormen) gekeken wordt naar waar er verbindingen gelegd kunnen worden, en/of waar nieuw aanbod ontwikkeld dient te worden.

De boom kan echter alleen in stand blijven en zich ontwikkelen als zij 'gevoed en onderhouden' wordt (voorwaardenscheppende mogelijkheden krijgt). Daarvoor is de gemeente verantwoordelijk. Zo wordt in gezamenlijkheid gewerkt aan de civil society in Barneveld.

Figuur 1. Grafische weergave van gewenste samenwerking om tot een versterking van de civil society in Barneveld te komen.

6.5 Rollen en taken

Welzijn Barneveld vervult verschillende taken binnen het informele ondersteuningscircuit. Voorop staat dat zij een netwerkorganisatie is, die verschillende partijen bij elkaar kan brengen en met elkaar kan verbinden. Soms is Welzijn Barneveld *initiërend*; bijvoorbeeld daar waar het gaat om het tot stand brengen van nieuwe samenwerkingsrelaties. Soms is zij *faciliterend*; door het beschikbaar stellen van kennis, ruimte en denkkraft. Daarnaast kan Welzijn Barneveld als gelijkwaardige *partner* opereren; om samen met anderen op te trekken in nieuw te ontwikkelen projecten.

De gemeente heeft idealiter een *voorwaardenscheppende* rol; in de zin van visie vormen en het opstellen van beleid. Tevens *faciliteren* zij idealiter initiatieven van inwoners gericht op activiteiten die bijdragen aan informele ondersteuning.

6.6 Stip op de horizon

Het is de ambitie van Welzijn Barneveld om een bijdrage te leveren aan het prettig samen leven in Barneveld. Het streven is een inclusieve samenleving, waarin iedereen er bij hoort en iedereen naar vermogen meedoet en wanneer dat kan, iets terug doet voor de maatschappij. Een samenleving waarin omzien naar elkaar gewoon is, in plaats van uitzondering.

De stip op de horizon is vertaald in een korte termijn en een lange termijn ambitie:

Ambitie op de korte termijn (1 – 2 jaar):

"Een stevig fundament onder de Barneveldse informele ondersteuningsstructuur tot stand brengen".

Hiertoe is nodig dat:

- er een actuele sociale kaart is van informele ondersteuningsinitiatieven;
- deze sociale kaart bekend is bij alle contactpersonen van informele ondersteuningsinitiatieven;
- de sociale kaart bekend is bij alle inwoners uit de gemeente;
- er verbindingen tot stand zijn gebracht tussen verschillende informele ondersteuningsinitiatieven;
- er samenwerkingen zijn tussen informele ondersteuningsinitiatieven;
- er een structurele uitwisseling is tussen alle bij informele ondersteuning betrokken contactpersonen.

Ambitie op de lange termijn (over 5 jaar):

"Een 3D brede evenwichtige zorgstructuur ontstaan, waarbij de nadruk ligt op 'zelf' en 'samen' en de gemeente optimaal faciliteert."

Hiertoe is nodig dat:

- meer informele ondersteuningsinitiatieven ontstaan gericht op Jeugd en Participatie;
- meer initiatieven van de gemeente en inwoners samen ontstaan die Jeugd en Participatie betreffen;
- er meer lotgenotencontact komt;
- er geoormerkte budgetten voor facilitering van informele ondersteuningsinitiatieven zijn (voor zowel inwoners als maatschappelijke organisaties).

Hoe Welzijn Barneveld haar ambities wil bereiken, wordt aan de hand van een strategisch actieplan in het volgende hoofdstuk toegelicht.

7 Werkatelier in bedrijf: Strategisch actieplan

7.1 Opzet van het strategisch actieplan

Het huidige hoofdstuk beschrijft aan de hand van verschillende actiepunten hoe Welzijn Barneveld kan bijdragen aan het versterken van de *civil society* in Barneveld. De actiepunten zijn op tactisch niveau geoperationaliseerd. Het is aan Welzijn Barneveld om in samenspraak met de gemeente tot een keuze c.q. prioritering van actiepunten te komen en deze vervolgens uit te werken in concrete werkprocessen (en bijbehorende personele formatie). Mogelijk is een verschuiving van taken, en/of het vergaren van aanvullende financiële middelen noodzakelijk om de aanvullende activiteiten in te kunnen passen. Het actieplan is een vertaling van de kansen die uit de analyse van het palet aan informele ondersteuning naar voren zijn gekomen. Tevens is de informatie uit de diepte-interviews en de input die tijdens de ontbijtsessie is vergaard, vertaald in diverse actiepunten. Bij het opstellen van het actieplan is de indeling in de thema's 'Meedoen Versterken en Verbinden' aangehouden.

7.2 Overkoepelende actiepunten

De overkoepelende actiepunten hebben betrekking op:

- Heroverweging van speerpunten met het oog op de geformuleerde lange termijn ambitie.
- PR vanuit Welzijn Barneveld.
- De rol van de wijkplatforms.

In meerdere diepte-interviews is het signaal afgegeven dat het niet voor alle inwoners in Barneveld duidelijk is welke diensten Welzijn Barneveld in het algemeen levert, en in het bijzonder ten aanzien van het faciliteren van informele ondersteuning. Een eerste actiepunt richt zich daarom op het heroverwegen van bestaande activiteiten in het licht van activiteiten die bijdragen aan het versterken van de *civil society*. Het is raadzaam vervolgens een PR campagne te starten, die parallel loopt aan het strategisch actieplan, en gericht is op het bekendmaken van de nieuwe koers bij het publiek. De bekendheid van Welzijn Barneveld bij inwoners is een kritieke succesfactor voor het laten slagen van het actieplan.

THEMA	n.v.t.
UITGANGSPUNT	
Naam project/activiteit	1. Speerpunten 2015 en verder
Doelstelling(en)	Herijking van de bestaande activiteiten in het licht van de <i>civil society</i> voor na 2015 en verder.
Beschrijving acties/onderdelen	- Agenda Welzijn Barneveld door Welzijn Barneveld opgesteld. - Afstemming van de agenda Welzijn Barneveld met de

Planning	gemeente. - Consensus gemeente en Welzijn Barneveld over actieplan. - Vaststellen definitieve actieplan.	
Trekker	Nog nader in te vullen	
Betrokkenen	Welzijn Barneveld & Gemeente Barneveld	
Budget en dekking	Inzet (organisatie, afd. naam)	Budget/uren
	Nog nader in te vullen	
Frequentie?	Eenmalig en evalueren na één jaar.	
Structureel/eenmalig?	Zie boven.	
Beoogd effect	Transparante agenda ten aanzien van de diensten van Welzijn Barneveld ter versterking van de <i>civil society</i> .	

THEMA	n.v.t.	
UITGANGSPUNT		
Naam project/activiteit	2. Welzijn Werkt!	
Doelstelling(en)	Inwoners informeren over de brede diensten van Welzijn Barneveld gericht op het versterken van de <i>civil society</i> .	
Beschrijving acties/onderdelen	- Opstellen van een PR plan gericht op het doorbreken van vraagverlegenheid en het aanjagen van het gebruik maken van informele ondersteuning enerzijds en het stimuleren van nieuwe initiatieven anderzijds.	
Planning		
Trekker	Nog nader in te vullen	
Betrokkenen	Welzijn Barneveld	
Budget en dekking	Inzet (organisatie, afd. naam)	Budget/uren
	Nog nader in te vullen	
Structureel/eenmalig?	Structureel	
Beoogd effect	Publieke opinie ten aanzien van informele ondersteuning beïnvloeden: vraagverlegenheid terugdringen en burgerinitiatieven	

	bevorderen.
--	-------------

Ten aanzien van de samenwerking met de wijkplatforms is het volgende actiepunt opgesteld:

THEMA	n.v.t.	
UITGANGSPUNT	<i>Onze bewoners, ons een zorg in Barneveld</i>	
Naam project/activiteit	3. Signaleren in de wijk	
Doelstelling(en)	Verkennen van de visie van de gemeente op verbreding van de huidige taken van het wijkplatform naar sociale problematiek.	
Beschrijving acties/onderdelen	- Verdiepend gesprek met de gemeente over de rol van de wijkplatforms en een mogelijke uitbreiding van taken. - Samenwerking met de wijkplatforms verder vormgeven. De manier waarop dat vorm krijgt, is afhankelijk van het gesprek met de gemeente. - Eventueel aantrekken van extra expertise in de wijkplatforms ten behoeve van het sociale component van de agenda.	
Planning		
Trekker	Nog nader in te vullen.	
Betrokkenen	Welzijn Barneveld, Gemeente Barneveld, Wijkplatforms	
Budget en dekking	Inzet (organisatie, afd. naam)	Budget/uren
	Nog nader in te vullen.	
Structureel/eenmalig?	Gesprek met gemeente in eerste instantie eenmalig.	
Beoogd effect	Dat de sociale agenda, met het oog op het versterken van de <i>civil society</i> , een vanzelfsprekend onderdeel is van de wijkplatforms.	

7.3 Meedoen (versterken)

De volgende actiepunten worden achtereenvolgend toegelicht waar het gaat om het 'meedoen (versterken)':

- (ver)Sterk met elkaar;
- Eenzaamheid in zicht;
- Versterken van het sociale netwerk;
- Ik doe mee, jij toch ook?!

THEMA	MEEDOEN				
UITGANGSPUNT	<i>Onze inwoners, ons een zorg in Barneveld, In Barneveld wordt niemand uitgesloten, We weten elkaar te vinden, Het is normaal om elkaar om hulp te vragen</i>				
Naam project/activiteit	4. (ver)Sterk met elkaar!				
Doelstelling(en)	(Lotgenoten)contact stimuleren specifiek voor jeugdigen en volwassenen.				
Beschrijving acties/onderdelen	- Gestart wordt met een behoefteonderzoek onder inwoners; ten aanzien van welke onderwerpen is er behoefte aan lotgenotencontact? - Naar aanleiding van de uitkomsten van het behoefte onderzoek, lotgenotengroepen opzetten en die faciliteren in de zin van ruimte en, indien gewenst, ondersteuning door het inzetten van een vrijwilliger.				
Planning					
Trekker	Nog nader in te vullen.				
Betrokkenen	Welzijn Barneveld, eventueel CJG en andere partners (afhankelijk van de uitkomsten van het behoefte onderzoek).				
Budget en dekking	<table> <tr> <th>Inzet (organisatie, afd. naam)</th><th>Budget/uren</th></tr> <tr> <td></td><td></td></tr> </table>	Inzet (organisatie, afd. naam)	Budget/uren		
Inzet (organisatie, afd. naam)	Budget/uren				
Meetbaar?	Na 1 jaar, 3 jaar en 5 jaar het aantal groepen voor lotgenotencontact als onderdeel van de sociale kaart zichtbaar maken.				
Structureel/eenmalig?	Onderzoek eenmalig. Lotgenotengroepen structureel.				
Beoogd effect	Vergroten van het aantal lotgenotencontacten.				

THEMA	MEEDOEN
UITGANGSPUNT	<i>Onze inwoners, ons een zorg in Barneveld, In Barneveld wordt niemand buitengesloten.</i>
Naam project/activiteit	5. Eenzaamheid in zicht!
Doelstelling(en)	Tegengaan van 'verborgen' eenzaamheid.
Beschrijving acties/onderdelen	- Werven van vrijwilligers voor het actief (op <i>outreachinge wijze</i>) tegengaan van eenzaamheid. - Door middel van training de vrijwilligers vaardigheden aanleren om 'achter de voordeur' te komen en motiverende gesprekstechnieken toe te passen. - Vrijwilligers bekendmaken met de sociale kaart van informele ondersteuningsinitiatieven in Barneveld. - Afspraken maken met maatschappelijke organisaties

Planning	over samenwerking rondom dit thema.	
Trekker	Nog nader in te vullen.	
Betrokkenen	Alle maatschappelijke organisaties in Barneveld en de kerken.	
Budget en dekking	Inzet (organisatie, afd. naam)	Budget/uren
	Nog nader in te vullen.	
Meetbaar?	Administreren van aantal meldingen bij vrijwilligers als indicator voor het bereik van eenzame mensen.	
Structureel/eenmalig?	Structureel.	
Beoogd effect	Verminderen van 'verborgen' eenzaamheid.	

THEMA	MEEDOEN	
UITGANGSPUNT	<i>Onze inwoners, ons een zorg in Barneveld, In Barneveld wordt niemand buitengesloten, Mensen wonen zo lang mogelijk (zelfstandig) thuis, Wij gunnen ieder kind een thuissituatie. Wij benutten ons sociaal kapitaal optimaal.</i>	
Naam project/activiteit	6. Versterken van het sociale netwerk	
Doelstelling(en)	Vrijwilligers zijn in staat om op methodische wijze het sociale netwerk van inwoners in kaart te brengen en in te zetten op het vergroten, dan wel verstevigen van het netwerk.	
Beschrijving acties/onderdelen	- Bepalen van de diensten, zoals Maatjesproject Dementie, Huisbezoeken 75+ en Trots en Toekomst, waar het werken met sociale netwerken een meerwaarde zou kunnen hebben. - Trainingsaanbod toepassen. - Sociale netwerk strategieën inbedden in werkprocessen.	
Planning		
Trekker	Nog nader te bepalen.	
Betrokkenen		
Budget en dekking	Inzet (organisatie, afd. naam)	Budget/uren
	Nog nader te bepalen.	
Meetbaar?	Administreren van aantal gebruikte methoden om het sociale netwerk in kaart te brengen (zoals het genogram, ecogram of	

Structureel/eenmalig?	netwerkcirkel).
Beoogd effect	Structureel. Vergroten en verstevigen van het sociale netwerk van inwoners in Barneveld zodat zij, wanneer het <i>zelf</i> niet lukt, een beroep kunnen doen op <i>samen</i> .

THEMA	MEEDOEN	
UITGANGSPUNT	<i>Iedereen krijgt de kans om zijn/haar talenten te benutten, Iedereen doet naar vermogen mee, Wij benutten ons sociaal kapitaal optimaal.</i>	
Naam project/activiteit	7. Ik doe mee, jij toch ook?!	
Doelstelling(en)	Arbeidsmatige participatie vergroten voor alle inwoners.	
Beschrijving acties/onderdelen	- Organiseren van een tweetal werkateliers met ondernemers uit Barneveld gericht op het vergroten van arbeidsparticipatie, bijvoorbeeld door het aanbieden van werkervaringsplekken. - De twee werkateliers resulteren in een concreet plan van aanpak om meer initiatieven gericht op arbeidsparticipatie te stimuleren.	
Planning		
Trekker	Nog nader te bepalen.	
Betrokkenen	Ondernemers uit Barneveld, Stichting Ons Bedrijf, Ruiter werkt.	
Budget en dekking	Inzet (organisatie, afd. naam)	Budget/uren
	Nog nader te bepalen.	
Meetbaar?	Registreren van het aantal (kwetsbare) inwoners dat; 1. Meedoet aan de projecten. 2. Door de projecten aan een baan geholpen wordt.	
Structureel/eenmalig?	Structureel.	
Beoogd effect	Vergroten van aantal initiatieven op het gebied van arbeidsparticipatie en vergroten van het meedoen naar vermogen.	

7.4 Versterken

De volgende actiepunten worden achtereenvolgend toegelicht waar het gaat om het 'versterken':

- Database informele ondersteuning;
- Spoorzoeken;
- Kerken en Moskeeën in actie!;
- Vrijwillige pleegzorg.

THEMA	VERSTERKEN	
UITGANGSPUNT	<i>Onze inwoners, ons een zorg in Barneveld, We weten elkaar te vinden, Wij benutten ons sociaal kapitaal optimaal.</i>	
Naam project/activiteit	8. Database informele ondersteuning	
Doelstelling(en)	Bekendheid van de informele ondersteuningsinitiatieven vergroten onder inwoners, maatschappelijke organisaties, de gemeente, ondernemers en andere instellingen in Barneveld.	
Beschrijving acties/onderdelen	- Opstellen van een factsheet en verzenden naar alle inwoners en betrokken organisaties. - Digitale database van informele ondersteuning <u>goed vindbaar</u> (inclusief ondersteuning die vanuit de kerken voor 'algemeen' wordt geboden) op de website van Welzijn Barneveld plaatsen.	
Planning		
Trekker	Welzijn Barneveld	
Betrokkenen		
Budget en dekking	Inzet (organisatie, afd. naam)	Budget/uren
	Nog nader te bepalen.	
Structureel/eenmalig?	Eenmalig (daarna 'bijhouden').	
Beoogd effect	Vergroten van bekendheid informele ondersteuningsinitiatieven.	

THEMA	VERSTERKEN	
UITGANGSPUNT	<i>Onze inwoners, ons een zorg in Barneveld, We weten elkaar te vinden, Wij benutten ons sociaal kapitaal optimaal</i>	
Naam project/activiteit	9. Spoorzoeken	
Doelstelling(en)	Palet van informele ondersteuning <i>up to date</i> houden.	
Beschrijving acties/onderdelen	- Elk half jaar de contactpersonen van de initiatieven mailen met de vraag of de gegevens nog kloppend zijn. - Plan van aanpak ontwikkelen rondom het opsporen van nieuwe initiatieven.	
Planning		
Trekker	Welzijn Barneveld	
Betrokkenen		
Budget en dekking	Inzet (organisatie, afd. naam)	Budget/uren

	Nog nader te bepalen.	
Structureel/eenmalig?	Structureel	
Beoogd effect	Vergroten van bekendheid informele ondersteuningsinitiatieven.	

THEMA	VERSTERKEN	
UITGANGSPUNT	<i>Onze inwoners, ons een zorg in Barneveld, We weten elkaar te vinden, Wij benutten ons sociaal kapitaal optimaal</i>	
Naam project/activiteit	10. Kerken & Moskeeën in actie	
Doelstelling(en)	Meer verbinding met de kerken tot stand brengen en in gezamenlijkheid verkennen of huidige potentieel van de kerken optimaal benut wordt.	
Beschrijving acties/onderdelen	- Gesprek met diaconaal netwerk over verdergaande samenwerking met de kerken. - Aansluiten bij het pastoordersoverleg gericht op verdergaande samenwerking met de kerken. - Gesprek met de imams. - Informatiebijeenkomst met afgevaardigden van de kerken en moskeeën gericht op informele ondersteuning en het leggen van verbindingen. - Opstellen plan van aanpak.	
Planning		
Trekker	Nog nader in te vullen.	
Betrokkenen	Welzijn Barneveld, kerken en moskeeën	
Budget en dekking	Inzet (organisatie, afd. naam)	Budget/uren
	Nog nader te bepalen.	
Structureel/eenmalig?	Eenmalig.	
Beoogd effect	Optimale benutting informele ondersteuning potentieel kerken en moskeeën.	

THEMA	VERSTERKEN	
UITGANGSPUNT	<i>Onze inwoners, ons een zorg in Barneveld, Wij gunnen ieder kind een thuissituatie.</i>	
Naam project/activiteit	11. Vrijwillige pleegzorg	
Doelstelling(en)	Acute gezinshulp bevorderen en stimuleren van vrijwillige pleegzorg (uitrol project 'Geborgenheid').	
Beschrijving acties/onderdelen	- Projectplan ontwikkelen.	
Planning		
Trekker	Nog nader te bepalen.	
Betrokkenen	Welzijn Barneveld, CJG, Gemeente, Onderwijs	
Budget en dekking	Inzet (organisatie, afd. naam)	Budget/uren
	Nog nader te bepalen.	
Structureel/eenmalig?	Structureel.	
Beoogd effect	Vergroten van informele pleegzorg in Barneveld.	

7.5 Verbinden

De volgende actiepunten worden achtereenvolgend toegelicht waar het gaat om het 'verbinden':

- Ons kent ons;
- Het gewone opvoeden versterken;
- Sport- en cultuurverenigingen;
- Verbindingsmakelaars;
- Zilverkracht;
- Casuïstiekoverleg.

THEMA	VERBINDING
UITGANGSPUNT	<i>Onze inwoners, ons een zorg in Barneveld, We weten elkaar te vinden, Wederkerigheid is de norm, Wij benutten ons sociaal kapitaal optimaal.</i>
Naam project/activiteit	12. Ons kent ons
Doelstelling(en)	1. Kennismaking stimuleren tussen de personen die betrokken zijn bij informele ondersteuningsinitiatieven. 2. Verbinding tussen verschillende initiatieven stimuleren, zodat zij elkaar weten te vinden en een doorgaande lijn gestimuleerd wordt. Met aandacht voor wederkerigheid.
Beschrijving	Het organiseren van drie werkateliers gericht op kennismaking,

acties/onderdelen	uitwisseling en versterking.	
Planning		
Trekker	Nog nader te bepalen.	
Betrokkenen	Alle partijen betrokken bij informele ondersteuning in Barneveld (inclusief de kerken).	
Budget en dekking	Inzet (organisatie, afd. naam)	Budget/uren
	Nog nader te bepalen.	
Structureel/eenmalig?	Structureel.	
Beoogd effect	Bekendheid van de sociale kaart op het gebied van informele ondersteuning en verbinding tussen verschillende initiatieven.	

THEMA	VERBINDING	
UITGANGSPUNT	<i>Onze inwoners, ons een zorg in Barneveld, We weten elkaar te vinden, Het is normaal om elkaar om hulp te vragen, We gunnen ieder kind een thuissituatie.</i>	
Naam project/activiteit	13. Het gewone opvoeden versterken	
Doelstelling(en)	Voorkomen dat er een beroep wordt gedaan op 'zwaardere' vormen van hulp, door het versterken van het gewone opvoeden.	
Beschrijving acties/onderdelen	- Samenwerking zoeken met het CJG en de scholen in Barneveld (primair en voortgezet). - Organiseren van tenminste 2 informatie c.q. uitwisselingsavonden per jaar over thema's als; Geldwijs en jonge mantelzorgers en Trots en Toekomst.	
Planning		
Trekker	Nog nader te bepalen.	
Betrokkenen	Welzijn Barneveld, Het Centrum voor Jeugd en Gezin, de scholen.	
Budget en dekking	Inzet (organisatie, afd. naam)	Budget/uren
	Nog nader te bepalen.	
Structureel/eenmalig?	Structureel.	
Beoogd effect	Verhelpen van opvoedverlegenheid.	

THEMA	VERBINDING	
UITGANGSPUNT	<i>Onze inwoners, ons een zorg in Barneveld, We weten elkaar te vinden, Iedereen krijgt de kans om zijn talenten te benutten.</i>	
Naam project/activiteit	14. Sport- en cultuurverenigingen	
Doelstelling(en)	Verdergaande samenwerking met sport- en cultuurverenigingen tot stand brengen.	
Beschrijving acties/onderdelen	- Organiseren van een werkatelier dat in het teken staat van kennismaken en uitwisselen. - Opstellen van een plan van aanpak gericht op verdergaande samenwerking met het Be Active team ten aanzien van signaleren en doorverwijzen. - Uitvoeren van een pilotproject met Be Active rondom het signaleren en doorverwijzen. - Gesprek met de gemeenten ten aanzien van de wens rondom een verdergaande samenwerking met het Be Actie team.	
Planning		
Trekker		
Betrokkenen	Gemeente Barneveld, Welzijn Barneveld, Be Active.	
Budget en dekking	Inzet (organisatie, afd. naam)	Budget/uren
	Nog nader te bepalen.	
Structureel/eenmalig?	Structureel.	
Beoogd effect	Be Active en Welzijn Barneveld acteren in elkaars verlengde en versterken elkaar.	

THEMA	VERBINDING	
UITGANGSPUNT	<i>Onze inwoners, ons een zorg in Barneveld, In Barneveld wordt niemand buitengesloten.</i>	
Naam project/activiteit	15. Verbindingsmakelaars	
Doelstelling(en)	Kwetsbare mensen onderdeel laten worden van sociale structuur.	
Beschrijving acties/onderdelen	- Gastheren en gastvrouwen toevoegen aan bestaande projecten van Welzijn Barneveld die kwetsbare mensen onder hun hoede nemen en ze in contact brengen met andere mensen.	
Planning		
Trekker	Nog nader te bepalen.	

Betrokkenen	Welzijn Barneveld	
Budget en dekking	Inzet (organisatie, afd. naam)	Budget/uren
	Nog nader te bepalen.	
Structureel/eenmalig?	Structureel.	
Beoogd effect	Vermindering van eenzaamheid.	

THEMA	VERBINDING	
UITGANGSPUNT	<i>Onze inwoners, ons een zorg in Barneveld, In Barneveld wordt niemand buitengesloten. Iedereen krijgt de kans om zijn talenten te benutten, Iedereen doet naar vermogen mee, Wij benutten sociaal kapitaal optimaal.</i>	
Naam project/activiteit	16. Zilverkracht	
Doelstelling(en)	Participatie door senioren.	
Beschrijving acties/onderdelen	- Senioren stimuleren om hun talenten in te zetten voor de samenleving, specifiek voor jeugdigen. - Opstellen van een plan van aanpak. - PR rondom het project Zilverkracht. - Evalueren van de projectresultaten.	
Planning		
Trekker	Nog nader te bepalen.	
Betrokkenen	Welzijn Barneveld.	
Budget en dekking	Inzet (organisatie, afd. naam)	Budget/uren
	Nog nader te bepalen.	
Structureel/eenmalig?	Structureel.	
Beoogd effect	Vergroten van participatie, verminderen van eenzaamheid onder senioren.	

THEMA	VERBINDING	
UITGANGSPUNT	<i>Onze inwoners, ons een zorg in Barneveld, We weten elkaar te vinden, Wij benutten ons sociaal kapitaal optimaal.</i>	
Naam project/activiteit	17. Casuïstiekoverleg	
Doelstelling(en)	Samenwerking tussen gemeenten en Welzijn Barneveld ten aanzien van informele ondersteuning optimaliseren.	
Beschrijving acties/onderdelen	- Ontmoeting faciliteren Welzijn Barneveld met gemeentelijke gespreksvoerders. - Afspraken maken ten aanzien van samenwerking. - Maandelijks casuïstiekbesprekingen.	
Planning		
Trekker	Nog nader te bepalen.	
Betrokkenen	Welzijn Barneveld, CJG, gemeente Barneveld.	
Budget en dekking	Inzet (organisatie, afd. naam)	Budget/uren
	Nog nader te bepalen.	
Structureel/eenmalig?	Structureel.	
Beoogd effect	Voorkomen van zwaardere zorg, door stimuleren van het gebruik van informele ondersteuning.	

7.6 Tot slot

Een gedegen evaluatie en –waar nodig- het bijstellen van het actieplan, draagt bij aan het succes ervan. Voor een optimaal resultaat wordt geadviseerd om het plan van aanpak steeds na 1 jaar te evalueren en bij te stellen.

8 Ter afsluiting

Barneveld blijkt een schatkamer. Een groot aantal schatten zijn opgegraven, anderen liggen wellicht nog verborgen en nieuwe schatten zijn in aantocht.

Met Welzijn Barneveld heeft de gemeente een instelling binnen de gemeentegrenzen die bij uitstek meedoen versterkt en verbindt: een stevige stam die de initiatieven rondom informele ondersteuning mede draagt en waar noodzakelijk faciliteert.

De rijkdom aan maatschappelijke organisaties, actieve kerken en moskeeën voedt de *civil society* in optima forma.

Met voorliggend actieplan is de route naar een verschuiving van gemeente naar 'zelf' en 'samen' uitgestippeld. Met de grote bereidheid die in Barneveld is aangetroffen zal deze reis naar alle waarschijnlijkheid voorspoedig verlopen.

Inwoners mogen zich gelukkig prijzen een Barnevelder te zijn!

BIJLAGE 1

Begrippenkader

Vrijwilligerswerk

Werk dat in georganiseerd verband onverplicht en onbetaald wordt verricht ten behoeve van anderen met wie, bij de start, geen persoonlijke relatie bestaat (Scholten, 2011).

Mantelzorg

De zorg die wordt gegeven aan een hulpbehoevende door iemand uit diens directe omgeving (Oudijk et al. 2012)

Informele ondersteuning

Ondersteuning die niet behoort tot algemeen toegankelijke, of gemeentelijke vangnetvoorzieningen

Algemeen toegankelijke voorzieningen

Laagdrempelige voorzieningen, gericht op zelfredzaamheid of participatie, waar iedereen gebruik van kan maken zonder dat de gemeente daarvoor een beschikking hoeft af te geven. De voorzieningen kunnen worden aangeboden door mensen, bedrijven of maatschappelijke organisaties (met en zonder financiële steun van de gemeente). Voorbeelden van dergelijke voorzieningen zijn; lotgenotengroepen, hulpdiensten van de kerk en activiteiten van bijvoorbeeld het Rode Kruis of School Maatschappelijk Werk.

Gemeentelijke vangnetvoorzieningen

De gemeentelijke vangnetvoorzieningen zijn er voor mensen met een hulpvraag die het niet op eigen kracht of met hulp van hun sociale omgeving redden. Het gaat om door de gemeente, op basis van een beschikking, verstrekte individuele voorzieningen die aan de behoefte van de individuele persoon zijn aangepast (voorbeelden zijn: specialistische jeugdhulp, woningaanpassingen of job coaching op maat).

BIJLAGE 2

Respondentenoverzicht

Wie geïnterviewd?

1. Ina vd. Giessen
2. Fokkelien de Bruin
3. Caroline Snoei
4. Wim Broekhuizen
5. Marjoske Kiers
6. Mary Kuipers
7. Karina van Triest
8. Erica van Everdingen &
9. Nathalie Pater
10. Wilma Gorissen
11. Mirjam Harthorn
12. Wilma Stoelinga
13. Wilma de Witte
14. Mevrouw Schouten
15. Herbert v.d. Bom
16. Dogan Acvi
17. Gelinde Wolswinkel
18. Meo Wolswinkel
19. Thomas Kool
20. Gerard van Lanen
21. Hary Gutter
22. Alda Vlot &
23. Arianne Clements
24. Bea Hoek &
25. Hannie van Ee
26. Anneke Folkers
27. Leonie Schouten
28. Frida Tahamata
29. Arjen Goudappel
30. Marjan Tuhusula
31. Coby Hoogenhout
32. Janneke Broekhuizen
33. Ellen Alders
34. Cor te Schegget
35. Novel Aaloul
36. Elsa Rijssenbeek
37. Loes Mulder

Organisatie

Homestart (diepte-interview)
Doorstart - Humanistas
Zorgboerderij 't Paradijs (diepte-interview)
Zorgboerderij Klein Essen &
Bemoeizorg Elan
Stichting Vluchtelingenwerk (diepte-interview)
Stichting Present (diepte-interview)
Centrum voor Jeugd en Gezin (diepte-interview)
Maatjesproject Autisme
Maatjesproject Autisme
Stichting Ons bedrijf (diepte-interview)
Elan
Kinderhospice Barneveld (diepte-interview)
Stichting Hulp aan Elkaar
ANBO Ouderenadviseur
Stichting ter Broeck
Turkse gemeente Ulu Camii
Project geborgenheid
WMO-kerken (diepte-interview)
WMO raad (diepte-interview)
Diaconaal netwerk (diepte-interview)
Buurman&Buurman (diepte-interview)
Draagt elkanders lasten (diepte-interview)
Draagt elkanders lasten (diepte-interview)
Hart en Hand (diepte-interview)
Hart en Hand (diepte-interview)
Stichting 1Thuis
Ouderenbond ANBO
Pikim&
Welzijn Barneveld (diepte-interview)
Welzijn Barneveld (diepte-interview)
Welzijn Barneveld (diepte-interview)
Welzijn Barneveld (diepte-interview)
Welzijn Barneveld (diepte-interview)
Welzijn Barneveld (diepte-interview)
Gemeente Barneveld (diepte-interview)
Gemeente Barneveld (diepte-interview)
Gemeente Barneveld (diepte-interview)
Gemeente Barneveld (diepte-interview)

38. Gert Jan Kraan	Gemeente Barneveld (diepte-interview)
39. Wethouder van Dalen	Gemeente Barneveld (diepte-interview)

BIJLAGE 3

Interviewvragen

1. Welke activiteiten voeren jullie uit gericht op het versterken van informele ondersteuning?
2. Wat is de doelgroep?
3. Hoe groot is het bereik?
4. Welke activiteiten ken je nog meer die zijn gericht op het versterken van informele ondersteuning?
5. Wat hebben de initiatieven die je kent nodig om (voor zover dat nu nog niet het geval is) optimaal uit de verf te komen?

Extra vragen ten behoeve van het diepte-interview

6. Welke mogelijkheden en kansen zijn er wat jou betreft voor het versterken van de civil society?
7. Welke dwarsverbanden kunnen gelegd worden tussen de verschillende beleidsterreinen (wmo/participatie/jeugd?)
8. Welke rol speelt de gemeente daar wat jou betreft idealiter in?
9. Zijn er nog andere partijen die ondersteunend zouden kunnen zijn (bijvoorbeeld het bedrijfsleven of particulier initiatief)?
10. Welke rol speelt Welzijn Barneveld in jouw ogen idealiter in het versterken van de civil society?
11. Zijn er mensen van wie je vindt dat ik die ook moet spreken voor een volledig beeld? Zo ja, wie?
12. Is je documentatie of literatuur bekend die licht werpt op kansen en mogelijkheden van de *civil society* in het algemeen en in Barneveld in het bijzonder?

BIJLAGE 4

Overzicht informele ondersteuning

Figuur 1: Overzicht van de informele ondersteuning die door maatschappelijke organisaties wordt geboden.

	Initiatief	Contactpersoon	Doelgroep	Omschrijving van de informele ondersteuning	WMO	Participatie	Jeugd
1	Stichting Vluchtelingenwerk	Marjoske Kiers 0342 421 889	Vluchtelingen en asielzoekers.	Coaching bij de vestiging, ondersteuning bij vergroten van zelfredzaamheid, ondersteuning bij participatie en integratie, taalcoach en inloopspreekuur.	X	X	X
2	Home-Start	Ina v.d. Giessen 06 296 231 46	Jonge ouders met een kind onder de 7 jaar die tijdelijk ondersteuning nodig hebben.	Ervaren en getrainde vrijwilligers bieden ondersteuning, praktische hulp en vriendschap en zetten in op het vergroten van het zelfvertrouwen van ouders en het vergroten van sociale relaties.			X
3	Doorstart	Fokkelien de Bruin 0342 400 140	Ouders met kinderen van 7 – 14 jaar die tijdelijk ondersteuning nodig hebben.	Ervaren en getrainde vrijwilligers bieden ondersteuning aan gezinnen met een opvoedingshulpvraag.			X
4	CJG Ontmoetingsochtend	Karina van Triest	Kwetsbare jonge moeders met weinig tot geen sociaal netwerk.	Verschillende jonge moeder ontmoeten elkaar tijdens deze ochtend, terwijl een vrijwilliger op hun kinderen past.			X
5	Zorgboerderij 't Paradijs	Caroline Snoei 06 537 653 04	Jongeren, ouderen met psychische klachten zoals dementie en volwassenen met GGZ problematiek, een verstandelijke beperking of NAH.	Weekendopvang voor kinderen, dagopvang voor ouderen, individuele begeleiding via paarden en een volwassengroep.	X	X	X
6	Zorgboerderij Klein Essen	Wim Broekhuizen 06 250 677 47	Jongeren, ouderen met psychische klachten zoals dementie en volwassenen met GGZ problematiek, een verstandelijke beperking of NAH, mensen met een justitiële achtergrond, VSV'ers.	Dagbesteding, dag activering	X	X	X

7	Stichting Ons Bedrijf	Wilma Gorissen 0342 424 912	Mensen met VG en GGZ problematiek en mensen met een langdurige afstand tot de arbeidsmarkt.	(Arbeidsmatige) dagbesteding in bijvoorbeeld metaal- of houtwerkplaats.	X	X	X
8	Elan bemoeizorg	Wim Broekhuizen	Mensen waar zorgen over zijn van jong tot oud.	Outreaching hulp waarbij veel wordt toegeleid naar informele ondersteuningsinitiatieven.	X	X	X
9	MaatjesWerk Autisme	Nathalie Pater & Erica van Everdingen info@maatjeswerkautisme.nl	Mensen met autisme en ouders van kinderen met autisme.	Kennisbank op het gebied van autisme. Het aanbod is afgestemd op de behoefte van ouders.			X
10	Stichting Present	Mary Kuijpers 06 338 887 49	Gezinnen of individuen; zonder sociaal netwerk, met weinig financiële middelen, en vaak een beperkte gezondheid.	Groepen vrijwilligers melden zich aan ten dienste van mensen die tot de doelgroep behoren. Het gaat onder meer om; tuinonderhoud, hulp bij verhuizen, wandelen, etc.	X		
11	ANBO	Leonie Schouten 0342 41 41 64	Ouderen.	Opkomen voor de rechten en belangen van ouderen. Bieden o.a. diverse activiteiten aan en hulp bij belasting invullen.	X		
12	Stichting Hulp aan elkaar	Wilma de Witte 06 449 116 82	Mensen die tijdelijk onder de bijstandsgrens leven.	Bieden voedsel en kledinghulp aan.	X		
13	Stichting 1Thuis	Anneke Folkers info@1thuis.nl	Zijn nog in opstartfase. Richten zich op jonge moeders.	Jonge moeders helpen te participeren in de samenleving.	X	X	X
14	Diaconaal netwerk	Gerard van Lanen 0342	Volwassenen die moeite hebben met administratieve processen.	Juridisch steenpunt, inloop spreekuur, thuisadministratie.	X		

Figuur 2: Overzicht van de informele ondersteuning die door de kerken wordt geboden.

	Kern	Stroming	Contactpersoon	Omschrijving van de informele ondersteuning	WMO	Participatie	Jeugd	Aanvullende informatie
1	Barneveld	Gereformeerde gemeente in Nederland	Dienstdoende coördinator: hartenhand@kliksafe.nl	Hart en Hand - Gezelschap houden - Boodschappen doen - Klusjes rondom huis - Administratieve hulp - Vervoer	X	X	X	Doelgroep: eigen gemeenteleden.

				- Opvang van kinderen - Hulp in nood - Ontlasting mantelzorger				
2	Barneveld	Gereformeerde kerk vrijgemaakt	Dhr. Boersma	Eet aan tafel i.s.m. de hervormde kerk wordt er 2x per maand een maaltijd geserveerd voor mensen die het krap hebben en/of eenzaam zijn. Inzameling goederen voor Hulp aan Elkaar	X	X		De zorg is bedoeld voor alle inwoners van Barneveld.
3	Barneveld	Gereformeerde gemeente Barneveld (Centrum en Zuid)	Dienstdoende coördinator: draagtelkanderslasten@kliksafe.nl	Draagt elkanders lasten - Vervoer - Zorg voor ouderen en eenzamen - Ontlasting van gezinsdruk - Acute zorg - Bezoeken van mensen met psychische problemen	X	X	X	Doelgroep: eigen gemeenteleden.
4	Barneveld	Oud Gereformeerde gemeente in Nederland	Dhr. v.d. Bosch	Reguliere zorg in omzien naar elkaar	X			Doelgroep: eigen gemeenteleden.
5	Barneveld	DoorBrekers	Mevr. I. Mensink					Jonge gemeente. Nu vooral gericht op geloofsgroei en hecht worden.
6	Barneveld	Hervormde gemeente Barneveld/PKN	Dhr. vd. Lit	Psycho pastorale begeleiding Gesprekken, reflectie en klankborden voor mensen met problemen. Samen Uniek Begeleiding van gemeenteleden met een beperking (lichamelijk of geestelijk). Maaltijd aan huis Bezorgen van maaltijden (tegen vergoeding) bij oudere gemeenteleden.	X	X	X	Doelgroep: Voornamelijk eigen leden, maar ook daarbuiten In 2013 hebben ze 29.000 maaltijden bezorgd. Dit project bevindt

				Baanlozenproject Gericht op het verkrijgen van een baan onder meer door ervaringsplaatsen. Nauwe samenwerking met gemeente, UWV, ondernemers en maatschappelijke organisaties.				zich nog in de opstartfase.
				Project geborgenheid Wanneer kinderen tijdelijk niet thuis kunnen wonen, wordt onderling naar een gezin gezocht waar ze tijdelijk kunnen verblijven.				
				Helpt elkander Praktische hulpverlening in principe voor gemeenteleden.				
				Volkstuinen De diaconie heeft enkele volkstuinen waarvan de opbrengst gaat naar de voedselhulp van Hulp aan elkaar.				
7	Barneveld	Volle Evangelische gemeente De Deur Der Hoop	Mevr. Van Duuren	Reguliere zorg in omzien naar elkaar.	X			Gericht op eigen gemeenteleden
8	Barneveld	Vergadering van Gelovigen	Dhr. van Scharreburg	Reguliere zorg in omzien naar elkaar.	X			
9	Barneveld	Volle Evangelische gemeente Marantha	Dhr. Wakkano	Reguliere zorg in omzien naar elkaar.	X			
10	Barneveld	Rooms Katholiek Parochie St Catharina	Mevr. T. van Eck	Zie diaconaal netwerk.				
11	Barneveld	Jehova's getuigen	Dhr. Beertsen	Reguliere zorg in omzien naar elkaar	X			Gericht op eigen leden
12	Barneveld	Protestante Gemeente (Immanuëlkerk en	Dhr. Vreeke	- Diaconale ondersteuning bij financiële problemen - Vervoer	X			Gericht op eigen leden

		Bethelkerk)		- Bezoeken van zieken Talentedbank Voor praktische hulp aan elkaar Helping Hands De jeugd voert allerlei activiteiten uit, variërend van aanbieden van een paasmaaltijd tot praktische hulp aan mensen die dat nodig hebben. Zij financieren dat door autowas-acties e.d.				
13	Barneveld	Herstel Hervormde Gemeente Barneveld	Dhr. H. Kooiker	Steunpunt Martha Wordt begeleid door vier coördinatoren. Er wordt voor maximaal 6 weken gezinshulp geboden voor mensen die tijdelijk uitvallen. Extra aandacht gaat hierbij uit naar vereenzaamde ouderen.	X		X	Eigen kerkelijke kring.
14	Barneveld	Christengemeente De Herberg	Dhr. Bruinekreeft	De herberg biedt maatschappelijke opvang voor mensen met psychische klachten en verslavingsproblematiek, ed. De Herberg is elke vrijdag en zaterdag geopend voor dagopvang, begeleidende gesprekken en het voorzien in eerste levensbehoeften. Er wordt soms toegeleid naar aangepast werk, maar vooral doorverwezen naar eigen sociale netwerk en professionele hulp.	X	X	X	
15	Barneveld – Voorthuizen	Nederlands gereformeerde kerk Barneveld Voorthuizen	Dhr. H. Gutter	Buurman & Buurman Klussen (individueel of in groepsverband) in en om het huis. Bijvoorbeeld: - Reparaties - Schilderwerk	X			Bij mensen zonder sociaal netwerk of met weinig financiële middelen binnen en buiten de eigen kerkelijke gemeente.
16	Voorthuizen	Evangeliegemeente						

17	Voorthuizen	De Kandelaar Hervormde gemeente Voorthuizen (PKN)		Actieve diaconie: - Talentenbank - Diaconale hulpdienst - Volkstuinen - Pastorale hulp aan jongeren Nauw verbonden met 'De Rozenhof' en 'De Brink' en 'Elan'.	X		X	Voornamelijk eigen kerkleden
18	Voorthuizen	Hervormde gemeente Ichtuskerk (PKN)		Regulier omzien naar elkaar	X			Voornamelijk eigen kerkleden.
19	Voorthuizen	Nieuw Apostolische kerk						
20	Voorthuizen	Christengemeente De Open Hof						
21	Voorthuizen	Rooms Katholieke Parochie Odulf		Verwijzen door naar diaconaal netwerk.				
22	Voorthuizen	Christengemeente LIFE						Willen geen informatie geven.
23	Voorthuizen	Gereformeerde kerk Voorthuizen	Dhr. Versteeg	Inloophuis De Ontmoeting Iedere woensdagmiddag worden er activiteiten georganiseerd zoals koffiedrinken, kaarten en wandelen of fietsen. Komma Elke wijk in Voorthuizen heeft een eigen Komma-bezoekzuster, die het onderlinge omzien naar elkaar stimuleert. Ook organiseren zij gezamenlijke maaltijden voor eenzame ouderen. Dit is een succes want ze bereken 50 – 100 mensen per keer (één keer per maand).	X			
24	De Glind/ Achterveld	Protestante gemeente De Glind – Achterveld	Mevr. Van Stokkum	Nauwe verwevenheid met de Rudolph stichting. Veel gezinnen in het dorp zijn pleeggezin. De kerk heeft nauwe banden met deze gezinnen en is, door	X		X	

				inzetten van diverse activiteiten, erg gericht op het welzijn van de jeugd.				
25	Garderen	Hersteld Hervormde gemeente Garderen	Dhr. Guichelaar	Reguliere zorg in omzien naar elkaar	X			
26	Garderen	Hervormde gemeente Garderen	Dhr. Kramer	Reguliere zorg in omzien naar elkaar	X			
27	Garderen	Voortgezette gereformeerde kerk Garderen	Dhr. van de Lagemheen	Reguliere zorg in omzien naar elkaar	X			
28	Kootwijk	Gereformeerde kerk Kootwijk	Dhr. van Middendorp	Reguliere zorg in omzien naar elkaar	X			
29	Kootwijk/ Kootwijkerbroek	Hervormde gemeente Kootwijkerbroek/ Kootwijk		Hervormde Diaconale Stichting voor gezinsverzorging en maatschappelijk werk - Ondersteuning van zelfstandig wonen voor ouderen. - Ondersteuning van gezinnen wanneer moeder door ziekte uit valt. - Gesprekken in het kader van psychische ondersteuning. Zorgcentrum Nebo Het zorgcentrum te Barneveld wordt mede door diaconieën van omliggende hervormde gemeenten geleid.	X		X	Gericht op de eigen kerkleden
30	Kootwijkerbroek	Gereformeerde gemeente Kootwijkerbroek	Dhr. Schouten	Dient Elkander - Vervoer - Boodschappen - Ontlasting mantelzorger	X			
31	Kootwijkerbroek	Gereformeerde kerk	Mw. Mastenbroek	Regulier omzien naar elkaar	X			
32	Zwartebroek / Terschuur	Hervormde gemeente Zwartebroek/	Dhr. T. Kuijt	Regulier omzien naar elkaar	X			

		Terschuur						
33	Zwartebroek / Terschuur	Gereformeerde kerk Zwartebroek	Mevr. M. Top	Regulier omzien naar elkaar	X			
34	Zwartebroek / Terschuur	Hersteld Hervormde gemeente Zwartebroek/ Terschuur	Dhr. van Drie	Regulier omzien naar elkaar Onder de vleugels Koppelen vrijwilligers aan bewoners van 'Onder de vleugels' (mensen met een beperking) voor bezoekjes, kerkvervoer en dergelijke.	X			

BIJLAGE 5 Literatuuroverzicht

- Alblas, M. (2008). *Een bloeiende civil society. Denken buiten de grenzen van prestatievelden*. Utrecht: Movisie
- Boer, de A. en Klerk, de M. (2013). *Informele zorg in Nederland. Een literatuurstudie naar mantelzorg en vrijwilligerswerk in de zorg*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Broese van Groenou, M.I. (2012). *Informele zorg 3.0. Schuivende panelen en een krakend fundament*. Amsterdam: Vrije Universiteit van Amsterdam.
- Dautzenberg, M., Kolner, C. & Soomeren, van P. (2008). *Sociale samenhang: mythe of must?* Amsterdam: DSP groep.
- Dekker, P. (2001). *Civil Society. Verkenning van een perspectief op vrijwilligerswerk*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Dijk, van M. en Gemmeke, M. (2010). *De kracht van de pedagogische civil society. Versterking van een positieve sociale opvoed- en opgroeiomgeving*. Nederlands Jeugd Instituut.
- Hoogendijk, L. *Branchemonitor. Ondersteuning informele zorg 2012 – 2013*. Mezzo. Landelijke Vereniging voor Mantelzorgers en Vrijwilligerszorg.
- Houben, M. (2012) *Civil society: overheid moet aansluiten bij kleine gezelschappen*. www.zorgwelzijn.nl
- Huygen, A. en Meere, de F. (2008). *De invloed en effecten van sociale samenhang*. Verwey Jonker Instituut.
- Klein, van der M., Bultink, D. & Gaag, van der R. (2012). *Pedagogische civil society voor beginners*. Utrecht: Verwey Jonker Instituut.
- Metz, J. (2008). *Anatomisch model van de civil society voor de Wmo*. Sociale Interventie, jaargang 17 (3).
- Veen, van der G. (2010). *Sociale samenhang: participatie, vertrouwen en integratie*. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek.

Werkeenheid : In de Buurt
Behandeld door : E. Alders
Onderwerp : Strategische visie civil society, Welzijn Barneveld, 2015-2020
Datum : 9 februari 2015

Geachte burgemeester, wethouders en gemeenteraadsleden,

Inmiddels is 2015 aangebroken en werkt Welzijn Barneveld met veel nieuwe energie en enthousiasme aan haar plan VERBINDEND - BETROKKEN – GEDREVEN. Waarmee wij inspelen op de maatschappelijke beweging: 'minder zorg, meer welzijn' en aansluiten bij de 3D brede visie: ZELF-SAMEN-GEMEENTE.

Inzetten op het vergroten en verstevigen van maatschappelijke en informele ondersteuning is één van onze speerpunten voor dit kalenderjaar. Wij motiveren en stimuleren 'onze' vele waardevolle vrijwilligers om in te zetten op het vergoten van de zelfredzaamheid en participatie onder de burgers van de gemeente Barneveld. Daarnaast zien wij ons zelf als een gedreven verbinder met de ambitie om een bijdrage te leveren aan het prettig samen leven in Barneveld. Wij streven naar een inclusieve samenleving, waarin iedereen erbij hoort en iedereen naar vermogen meedoet en wanneer dat kan, iets terug doet voor de maatschappij. Een samenleving waarin omzien naar elkaar gewoon is, in plaats van uitzondering.

Kortom, meedoen, versterken en verbinden! Het lijkt eenvoudig maar het is een hele uitdaging om als welzijnsorganisatie een adequate bijdrage te leveren aan de civil society.

Wij zijn daarom blij met de adviesrapportage die in opdracht van de gemeente Barneveld is geschreven door het Seinpost Adviesbureau: 'Strategische visie, civil society Welzijn Barneveld, 2015-2020. De aanbevelingen in het rapport geven ons een bevestiging dat wij op de goede weg zijn. Een aantal aanbevelingen zijn al onderdeel van ons beleid en activiteiten. In de beweging

van “samen” naar “zelf” hebben wij op basis van het rapport voor de komende jaren de volgende speerpunten benoemd:

- Extra inzet op het vergroten van de onderlinge bekendheid.
- Verbinding tussen initiatieven intensiveren.
- Gespreksvoerders van de gemeente en het CJG regelmatig attenderen op het palet en de mogelijkheid om te verwijzen naar de informele ondersteuningsinitiatieven.
- Investeren in een database informele ondersteuning.
- Extra inzet op (outreaching) aanpakken van eenzaamheid.
- Meer vrijwilligers trainen op het in kaart brengen, vergroten en benutten van sociaal netwerk.
- Inzetten op uitbreiding vormen van lotgenotencontact.
- Mogelijkheden informele pleegzorg verkennen.
- Focus op activiteiten gericht op participatie.

Wij hopen op een goede samenwerking met de gemeente Barneveld en overige partners en dat wij u hiermee op een juiste wijze geïnformeerd hebben.

Met vriendelijke groet,

Ellen Alders
Directeur

Strategisch actieplan

	Naam projectactiviteit	Doelstelling	Acties	Planning	Benodigde budget/uren	Beoogd effect	Welzijn Barneveld Kartrekker ja/nee	Vragen en/of opmerkingen	Visie / inzet van gemeente Barneveld gewenst
Overkoepelende acties									
1	Speerpunten 2015	Herijking van de bestaande activiteiten in het licht van de civil society voor na 2015 en verder.	Gesprek met Rene Jongman, Gert Jan Kraan en Jaap Hoekstra	31-1-2015		Transparante agenda ten aanzien van de diensten van Welzijn Barneveld ter versterking van de civil society.	Ja		Ja
			Nadenken over welke onderdelen van het WB programma de civil society ten goede komen.	15-1-2015					
			Vaststellen definitief actieplan.	Begin februari 2015					
2	Welzijn Werkt	Inwoners informeren over de brede diensten van Welzijn Barneveld gericht op het versterken van de civil society.	Opstellen van een PR plan: Zorgdragen voor juiste informatie op de website. De huidige folders en informatieverstrekking binnen Welzijn Barneveld herzien. Folders en flyers verspreiden onder de burgers van Barneveld.	Gedurende 2015	€ 1000 in uitbreiding op onze huidige begroting 2015.	Publieke opinie ten aanzien van informele zorg beïnvloeden: vraagverlegenheid terugdringen en burgerinitiatieven bevorderen.	Ja		
3	Signaleren in de wijk	Verkennen van de visie van de gemeente op verbreding van de huidige taken van het wijkplatform naar sociale samenhang en informele ondersteuning.	Gesprek met Hans van Daalen, Bert Komdeur en Gert Jan Kraan, waarbij we met name focussen op de vraag: Welke rol speelt In de Buurt in relatie tot de wijkplatforms en wat behelst precies de sociale agenda?	Februari 2015	8 uur per week gedurende 2015, reeds opgenomen in huidige begroting.	De sociale agenda, met het oog op het versterken van de civil society, is een vanzelfsprekend onderdeel van de wijkplatforms. Een eenduidige visie tussen gemeente Barneveld en Welzijn Barneveld over wat precies de sociale agenda inhoud.	Ja, in nauwe samenwerking met de gemeente Barneveld en de wijkplatforms.	* Welke visie heeft de gemeente op deelname van wijkplatforms aan stimuleren van sociale samenhang? Hoe is deze visie intern in de gemeentelijke organisatie geborgd, qua bekendheid in de gemeentelijke organisatie en qua financiële ondersteuning? * Kunnen wijkplatforms rekenen op onvoorwaardelijke ondersteuning van ongeacht welke gemeentelijke afdeling?	Ja
			Ingaan op de verkregen doelstelling uit het verdiepende gesprek en daarop een plan van aanpak ontwerpen hoe invulling te geven aan de sociale agenda van de wijkplatforms.	Gedurende 2015			Ja, als ondersteuner en facilitator van de wijkplatforms /actieve wijkbewoners.	Hoe en op welke manier geeft Welzijn Barneveld invulling aan de samenwerking met de wijkplatforms?	
Meedoen									
4	Versterk met elkaar	(Lotgenoten)contact stimuleren specifiek voor jeugdigen en volwassenen.	Bestaande en nieuwe lotgenotencontactgroepen vanuit Steunpunt Mantelzorg faciliteren in de zin van ruimte en eventueel door de inzet van een professional of een vrijwilliger.	Gedurende 2015		Vergroten van het aantal lotgenotencontacten.	Ja		
			Samenwerking met Elan en Stimenz aangaan om met hen de mogelijkheden te bekijken voor het begeleiden van lotgenotencontactgroepen. In hun prestatieafspraken is opgenomen dat zij hier als organisaties hun bijdrage aan leveren.	Februari 2015		Samenwerking Elan en Stimenz verstevigen ten behoeve van het stimuleren van lotgenotencontactgroepen.			
			Openstaan voor uitbreiding lotgenotengroepen. Welzijn Barneveld is alert op signalen en vragen vanuit de samenleving. Denk aan huidige vragen over een lotgenotencontact voor Parkinson en NAH.	Gedurende 2015					
			Eventueel behoefteonderzoek; doel daarvan kan zijn alle lotgenotencontactgroepen in beeld krijgen.	December 2015 tot en met juli 2016					Ja

			Onderzoeken welke lotgenotencontacten er zijn in de gemeente Barneveld.	Gedurende 2015				Wat verstaan we precies onder lotgenotencontact?	Ja
			Opnemen van lotgenotencontactgroepen in de sociale kaart.	Zodra mogelijk		Bestaande lotogenotencontacten in beeld om de bekendheid daarvan te vergroten.			
5	Tegengaan van eenzaamheid	Tegengaan van 'verborgen' eenzaamheid.	Binnen Welzijn Barneveld, onder de projectcoördinatoren en de vrijwilligers die contact hebben met senioren, volwassenen en jongeren een training omgaan met eenzaamheid ontwikkelen en aanbieden. Dit om de signalering van eenzaamheid te stimuleren.	April 2015		Verminderen van 'verborgen eenzaamheid'	Ja, in samenwerking met overige instanties. Denk aan ANBO en PCOB, CJG en scholen.	In hoeverre outreachende vrijwilligers werven en inzetten op deze problematiek?	Ja
			Maatschappelijke organisaties en kerken informeren over scholingsavond: eenzaamheid en het signaleren van.	Mei 2015					
			Voor het inzetten op dit thema samenwerkingen zoeken met maatschappelijke organisaties en scholen.	April 2015					
		Kwetsbare mensen onderdeel laten worden van sociale structuur.	Gastheren en gastvrouwen toevoegen aan bestaande projecten van Welzijn Barneveld die kwetsbare mensen onder hun hoede nemen en ze in contact brengen met andere mensen.	Eventueel vanaf 2016	8 uur, nog niet opgenomen in onze huidige begroting.	Vermindering van de eenzaamheid	Ja	Dit vraagt om extra uren binnen Welzijn Barneveld.	
6	Versterken van het sociale netwerk	De vrijwilligers van Welzijn Barneveld zijn in staat om op methodische wijze het sociale netwerk van inwoners in kaart te brengen en in te zetten op het vergroten, dan wel verstevigen van het netwerk.	Bepalen van diensten binnen Welzijn Barneveld waarbij de vrijwilligers gebaat zouden zijn bij het werken met sociale netwerken.	Januari 2015		Vergroten en verstevigen van het sociale netwerk van inwoners in Barneveld zodat zij, wanneer het zelf niet lukt, een beroep kunnen doen op samen.	Ja		
			Andere maatschappelijke organisaties stimuleren om extra in te zetten op dit thema. Daarvoor een trainingsaanbod toepassen, door sociale netwerkstrategieën onderwerp te maken van bijvoorbeeld de scholingsavond en/of organisaties stimuleren het binnen hun vrijwilligersbeleid op te nemen.	Mei en november 2015					
			Na training de sociale netwerk strategieën inbedden in werkprocessen van de 'eigen vrijwilligers' binnen Welzijn Barneveld.	Waar mogelijk vanaf mei 2015					
			Nadenken over een manier waarop we kunnen achterhalen of en op welke wijze door ons getrainde organisaties de 'sociale netwerkstrategieën' inzetten binnen de eigen organisatie en dan met name binnen de werkzaamheden die door vrijwilligers worden verricht.					Hoe weten we of getrainde organisaties doorpakken op dit thema en het geleerde inzetten in hun werkprocessen?	
7	Ik doe mee, jij toch ook?!	Arbeidmatige participatie vergroten voor alle inwoners.	Ons Bedrijf en Ruiter Werkt op de hoogte stellen van dit actiepunt.				Nee, wel bereid om samenwerking aan te gaan met Ruiter Werkt en Ons Bedrijf.		
		Stimuleren van vrijwilligerswerk voor alle bewoners.	Goede (digitale) informatieverstrekking en adequate invulling van het Steunpunt vrijwilligerswerk.	Gedurende 2015		Binnen het vrijwilligerswerk kunnen competenties worden opgedaan die, indien van toepassing, bijdragen aan de ontwikkeling richting de reguliere arbeidsmarkt.		Wanneer we in het kader van de participatiewet, ook mensen die een (tijdelijke) afstand hebben tot de arbeidsmarkt, willen stimuleren tot vrijwilligerswerk is er vanuit de gemeente Barneveld een 'go' nodig voor het, door Welzijn Barneveld voorgestelde, product dat inzet op de begeleiding van inwoners van de gemeente Barneveld die extra ondersteuning nodig hebben bij het vinden en doen van vrijwilligerswerk.	Ja

Versterken

8	Database informele zorg	Bekendheid van de informele zorginitiatieven vergroten onder inwoners, maatschappelijke organisaties, de gemeente, ondernemers en andere instellingen in Barneveld.	Het overzicht van de sociale kaart rondom informele zorg verspreiden onder de bewoners en betrokken organisaties.	Februari 2015		Vergroten van bekendheid informele zorginitiatieven	Ja		Ja
			Digitale database van informele zorg goed vindbaar (inclusief zorg die vanuit de kerken voor 'algemeen' wordt geboden) op de website van Welzijn Barneveld. Hierin ook de mogelijkheden bekijken met de al bestaande sociale kaart op de site van de gemeente Barneveld.	Eind 2015 / 2016	€ 3000 in uitbreiding op onze huidige begroting voor eventuele digitale tool om deze kaart makkelijk en overzichtelijk up to date te houden.		Ja, alleen in nauwe samenwerking met de gemeente Barneveld		
9	Spoorzoecken	Palet van informele zorg up to date houden.	Overleggroep maken in SWoffiche van de betrokken initiatieven voor informele zorg.	Februari 2015		Vergroten van bekendheid informele zorginitiatieven	Ja		
			Elk half jaar de contactpersonen van de initiatieven mailen met de vraag of de gegevens nog kloppend zijn.	Gedurende 2015			Ja		
10	Kerken en Moskeeën in actie	Meer verbinding met de kerken tot stand brengen en in gezamenlijkheid verkennen of huidige potentieel van de kerken optimaal benut wordt.	Onder andere een gesprek met het diaconaal netwerk/pastoresoverleg/kerkenraad/ WMO kerken met de vraag om hun aanbod informele zorg en ontmoetingsactiviteiten te presenteren.	April 2015		Optimale benutting informele zorg potentieel kerken en moskeeën.	Ja		
			Lijst van Kelly Andres completiseren waarop de kerken en moskee staan met de activiteiten die zij organiseren waarbij zij informele ondersteuning en ontmoeting mogelijk maken.	Mei 2015					
			Vanuit deze gesprekken verder kijken welke acties nodig zijn en deze samenvatten in een plan van aanpak.	September 2015			Nee, in samenwerking met de kerken en de moskeeën wordt er gewerkt aan een plan van aanpak.		
11	Vrijwillige pleegzorg	Acute gezinshulp bevorderen en stimuleren van vrijwillige pleegzorg (uitrol project 'geborgenheid')	Werven van vrijwilligers voor vrijwillige pleegzorg	Zodra wenselijk		Informele ondersteuning aan kinderen / jongeren	CJG en gemeente Barneveld	Wanneer de gemeente Barneveld / CJG dit verder wil vormgeven, staan wij open voor gesprek.	Ja

Verbinden

12	Ons kent ons	Kennismaking stimuleren tussen de personen die betrokken zijn bij informele zorg initiatieven. En verbinding tussen verschillende initiatieven stimuleren, zodat zij elkaar weten te vinden en een doorgaande lijn gestimuleerd wordt. Met aandacht voor wederkerigheid.	Organiseren van drie werkateliers gericht op kennismaking, uitwisseling en versterking.	April en September 2015		Bekendheid van de sociale kaart op het gebied van informele zorg en verbinding tussen verschillende initiatieven.	Ja	De momenten opnemen in de jaaragenda.	
13	Het gewone opvoeden stimuleren	Voorkomen dat er een beroep wordt gedaan op 'zwaardere' vormen van hulp, door het versterken van het gewone opvoeden.	Gesprek met Karina van Triest om op dit punt de samenwerking te verkennen.	Maart 2015		Verhelpen van opvoedgelegenheid	Ja, maar in nauwe samenwerking met CJG.		
			Aanbieden van twee informatie c.q. uitwisselingsmomenten per jaar over thema's als geldwijs en jonge mantelzorgers, opvoeden in de Buurt.	Gedurende 2015		Verhelpen van opvoedgelegenheid	Ja, samen met het CJG.		
			Gesprek met Be Active over het opvoeden in de Buurt door middel van bijvoorbeeld de buitenspeelkasten.	Januari 2015		Het versterken van het gewone opvoeden in de buurt.			
			Samenwerking met o.a. het CJG en overige maatschappelijke organisaties waarbij ingezet wordt op de ondersteuning van en deskundigheidsbevordering aan de moeders/vaders in eerste instantie in de Valkhof.	Gedurende 2015			Ja	Wanneer succesvol: breder inzetten.	
			Deelname aan de week van de opvoeding.	Oktober 2015			Ja		
14	Sport en cultuurverenigingen	Verdergaande samenwerking met sport en cultuurverenigingen tot stand brengen oftewel de samenwerking tussen Welzijn Barneveld en Be Active intensiveren en effectueren.	Opstellen van een plan van aanpak gericht op verdergaande samenwerking met het Be Active team. Hierin spelen het signaleren en verwijzen een belangrijke rol.	Januari 2015		Be Active en Welzijn Barneveld acteren in elkaars verlengde en versterken elkaar.	Ja, in nauwe samenwerking met Be Active en de gemeente Barneveld	Het is noodzakelijk om gedurende 2015 een verdergaande visie te ontwikkelen over de samenwerking met Be Active/de jongerenwerkers.	Ja
15	Het contact en de ontmoeting tussen senioren en jongeren stimuleren.	Participatie door senioren en jongeren.	Binnen huidige taken en diensten de participatie van senioren en de combinatie tussen oud en jong, waar mogelijk stimuleren.	Gedurende 2015		Vergroten van participatie en het verminderen van eenzaamheid onder senioren.			
16	Casulistiekoverleg	Samenwerking tussen gemeente en Welzijn Barneveld.	Ontmoeting faciliteren Welzijn Barneveld met gemeentelijke gespreksvoerders.	Eind februari 2015			Ja		Ja
			Afspraken maken ten aanzien van de samenwerking tussen de medewerkers van Welzijn Barneveld en de gespreksvoerders.	Eind februari 2015					
			Indien wenselijk aanschuiven bij elkaars casuïstiek overleg.	Gedurende 2015			Ja, in nauwe samenwerking met de gemeente Barneveld	Welzijn Barneveld hoopt op een adequate samenwerking wat de burgers ten goede komt.	
17	Onderzoeken van mogelijkheden voor het opzetten van een digitale sociale agenda.	Burgers informeren over de activiteiten in hun wijk.	Onderzoeken van mogelijkheden	Eind 2015		Inwoners activeren om te participeren in de wijk en elkaar en de faciliteiten beter te leren kennen.	Ja		